

KÖZGAZDÁSZ

KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XIX. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1977. MÁJUS 19.

EGYETEMI TDK- KONFERENCIA

1977. november 21—25.

Az 1977. évi TDK konferenciát novemberben rendezzük. A dolgozatok beadási határideje október 3. Kérjük a határidőt pontosan betartani, mivel a szervezésre így is kevés idő áll rendelkezésre, s a később beadott dolgozatokat nem tudjuk figyelembe venni.

A végzős hallgatóknak TDK dolgozatukat 1977. június 20-ig kell leadniuk. A diplomamunkával nem lehet nevezni. Annak egy-egy részterületét jobban kidolgozva a diplomamunkához képest több oldalról megközelítve fel lehet használni a TDK dolgozatában.

A dolgozatokat három példányban kérjük leadni. Melékelni kell három példányban egyoldalas tartalmi összefoglalót a dolgozatról. Minden-képpen tüntessék fel a szakot, évfolyamot, lakcímet és a témavezető tanár nevét. A dolgozatokat (az összefoglalóval együtt) a témában illetékes tanszéken kell leadni a fent jelzett határidőig.

Eredményes munkát, sok sikert kíván a

TDK-tanács

Alternatív blokkok

Az 1977/78-as tanévben meghirdetésre kerülő alternatív blokkok és egyedi alternatív tárgyak jegyzéke május 30-tól felvehető a Dékáni Hivatalokban. Kérjük hallgatóinkat, hogy az 5., 7., illetve 9. félévre — félévenként egy tárgyra — június 20-ig adják le jelentkezésüket a tárgylelős tanszégeken.

Az utolsó tanítási napok

Fotó: Fáth Péter

Tanácskozott az egyetemi küldöttértekezlet

Az egyetemi küldöttértekezlet május 4-én, délután ült össze. Az elnöklő Szivi József köszöntötte az elnökségben helyet foglaló Gulyás Kálmánt, a IX. kerületi KISZ-bizottság titkárát, Szarvas Lászlót, az egyetemi pártbizottság titkárát, Berend T. Iván rektort és Veres Pált, az egyetemi KISZ-bizottság titkárát, valamint a vendégeket: Török Juditot, a KISZ KB osztályvezetőjét, Tarcsi Gyulát, a budapesti KISZ-bizottság osztályvezetőjét és Kerekes Sándort, az egyetemi párt-végrehajtóbizottság ifjúsági felelősét.

A mandátumvizsgáló bizottság elnökének jelentése szerint megjelent 68 fő (a 91 választott küldött közül sokan a nyelvi írásbeliek miatt maradtak távol, vagy késtek). A jelenlévő küldöttek 33 százaléka volt munkás-paraszt származású, 32 százalékuk párttag, a kollégisták aránya 33 százalékos, míg a nemek szerinti megoszlás 52, illetve 48 százalék a fiúk javára. Miután a küldöttek szavazással megerősítették a küldöttgyűlés különféle bizottságait, s elfogadták a napirendet, mindjárt sor is került ez utóbbi első pontjára, a KISZ-bizottság titkárának, Veres Pálnak a szóbeli beszámolójára.

Az eredményes szakmai munka az alap

A küldöttgyűlés feladata, hogy az egy évvel ezelőtti kongresszusi küldöttgyűlés óta végzett munkát értékelje, s egyben fogadja el a következő mozgalmi év akcióprogramját. (Az akcióprogramhoz kapcsolva a KISZ-bizottság beterjesztette a küldöttgyűlésnek a szakmai tanulmányi munkát ösztönző tevékenységről szóló anyagot is.)

Az 1976-os küldöttgyűlés határozata az alapszervezeti munka további javítását fogalmazta meg legfontosabb feladatként. Ez az alapszervezetek oldaláról a komplexebb, tartalmasabb, folyamatosabb munkát igénylő vállalkozásokat követelte, a vezetőségektől pedig azt, hogy jobban segítsék az alapszervezeteket a vállalkozások megtételében, csakúgy, mint azok megvalósításában az egész mozgalmi év során. E célkitűzés eredményeként több igényes közös vállalkozás született (külső szakmai munka, vitakörvezetés, kollégiumpatronálás, csoportos TDK, stb.), de még nem jellemző az alapszervezetek többségére, hogy a vállalat valóban egész évi folyamatos és kemény munkát tesz szükségessé. Az alapszervezetek tevékenységének fő irányát jelentő vállalkozásban a szakmai vonatkozásokat kell erősíteni.

(Folytatás a 4. oldalon)

Látogatás az iraki egyetemen

Háromtagú küldöttség látogatást tett a bagdadi egyetemen, 1977. február 19-e — március 4-e között. A delegáció tagjai dr. Kubik István, az MKKE világgazdasági tanszék docense, továbbá dr. Péterfi János, a közlekedés-gazdaságtan tanszék adjunktusa, egyben az Oktatási Minisztérium munkatársai voltak. A delegációt dr. Stark Antal egyetemi tanár, általános rektorhelyettes vezette. Őt kérte meg, hogy részletesen beszéljen a látogatásukról, annak tapasztalatairól, eredményeiről.

— Hogyan került sor a látogatásra, és mi volt a célja?

— A kiutazás a magyar-iraki kulturális csereegyezmény keretében jött létre. A Külügyminisztérium és a Kulturális Kapcsolatok Intézete szorgalmazza a tudományos

intézetek, felsőoktatási intézmények nemzetközi kapcsolatainak erősítését. Nagyon lényeges szempont, hogy inkább kevés intézmény között jöjjön létre kapcsolat, de az minél mélyebb legyen. Így az iraki-magyar egyetemek közti kapcsolatok fejlesztése mindössze két egyetemre, a miénkre és a műszaki egyetemre hárul. A közgazdasági egyetem partnere a Bagdadi Egyetem közgazdasági kara. A látogatás célja a két egyetem közti kapcsolat létrehozása, valamint az eddig eltelt időszakban már számootté eredményeket felmutató posztgraduális képzés továbbfejlesztése volt.

— Azaz, nem az ált. kari vezetőségétől, hanem mint egyetemi tanácstag kerültél be.

— Igen, ami azt is jelenti, hogy mint egyetemi tanácstag a KISZ-érdekeket nem szélesebb értelemben (mint kari érdeket), hanem sokkal nagyobb összefüggésben, mint összérdeket kellett figyelembe vennem.

— Hogyan kerültél be a tanszékére? — Komolyabban érdeklődtem a politikai jellegű tárgyak iránt, a politikai filozófia, szociológiai tanszékre szeménálam alapján hívtak meg, és ez bizalomra vezetett. A tanszék munkájában részt vettem, és ez bizalomra vezetett. A tanszék munkájában részt vettem, és ez bizalomra vezetett.

— Milyen elköteleződés van az egyetemi tanácsban?

— A KISZ-bizottságban a politikai jellegű tárgyak iránt, a politikai filozófia, szociológiai tanszékre szeménálam alapján hívtak meg, és ez bizalomra vezetett. A tanszék munkájában részt vettem, és ez bizalomra vezetett.

— Milyen elköteleződés van az egyetemi tanácsban?

— Ha a jelszót akarnánk megfogalmazni, akkor talán azt mondhatnánk: nincs passzív ember!

(Folytatás az 5. oldalon)

(Folytatás a 2. oldalon)

A kollégiumi felvételek rendje az 1977/78-as tanévre

Jelentkezés a kollégiumba: A kollégiumba jelentkezők jogviszonyukat június 10-ig juttassák el az illetékes dékáni hivatalhoz. A kollégiumi felvételt a kollégiumi tagkönyv, illetve (a kollégiumi tagkönyvvel nem rendelkezők) a „kollégiumi felvételi kérelmlap” kéri. A kollégiumi felvételi kérelmlapokat a dékáni hivatalhoz, az egyes kollégiumokban és az oktatási rektorhelyettesnél helyezik el. A jelentkezési határideje: 1977. június 20. A jelentkezéskor egy darab megcímett, bélyeggel ellátott borítékot is le kell adni. Jelenleg nem kollégista hallgatók kérelmeiket az oktatási rektorhelyettesnél adják le!

A kérelmek elbírálása: A felvételi kérelmek rangsorolá-

sa az alapközösségek, a KISZ-alapszerv véleményének meghallgatása és figyelembevétele alapján a diákbizottságok és a kollégiumi igazgatók előzetes feladata. A végleges sorrend kialakítása 1977. június 28-án történik, a törökbálinti kollégiumi táborban a diákbizottságok és igazgatók részvételével.

Fellebbezések: A fellebbezések határideje 1977. július 31. A fellebbezéseket az oktatási rektorhelyetteshez kell beküldeni. A fellebbezések elbírálása 1977. augusztus 8-án történik a db-titkárok, kollégiumi igazgatók, kdb-titkárok és a rektorhelyettes részvételével. A fellebbezés eredményéről a rektori hivatal értesít augusztus 15-ig.

Kollégiumi Tanács

A szervezeti forma nem gyengítheti a célt

Beszélgetés Vass Lászlóval,

a KISZ-bizottság újonnan megválasztott titkárával

— Az, hogy KISZ-titkárrá letél, nyilván nem ott kezdődött, hogy az egyetemi küldöttértekezlet megválasztotta. Milyen út vezetett idáig?

— Középiskolában, már országos szintű KISZ-munkát is végeztem. A pápai Türr István Gimnázium KISZ-titkára voltam, tagja a városi KISZ VB-nek és az akkori országos diákpárlamenten az országos előkészítő bizottság munkájában is részt vettem. Középiskolás tevékenységimért kaptam meg az Aranykoszorús KISZ-jelvényt.

A katonaságnál zászlóalj és alapszervezeti KISZ-vezető-ségi tag voltam.

Az egyetemen az érdekvédelmi vonalon indultam, mint az évfolyamvezetőség DJB-se, majd II. éven rövid életű alapszervezeti titkárságom után félévkor egyetemi tanács tag lettem. Emellett a vezetőképzés mellett működő ifjúságkutató csoportnak, később a politikai képzési bizottságnak is tagja lettem. Az egyetemi szintű KISZ-munka és hogy érdeklődésem, szakmám úgy alakult, hogy a tudományos szocializmus tanszékére kerültem, az agit.-prop.-területtel volt összefüggései. S amikor tavaly megkeresett a jelölti bizottság, erre vállalkoztam.

Az egyetemi tanács tagi munká hatalmas áttekintést jelent, megismertem az egyetemet és a

KISZ-tagság egész alapszervezeti munkát, amely nagyon fontos volt. Az alapszervezeti titkárságom után félévkor egyetemi tanács tag lettem. Emellett a vezetőképzés mellett működő ifjúságkutató csoportnak, később a politikai képzési bizottságnak is tagja lettem. Az egyetemi szintű KISZ-munka és hogy érdeklődésem, szakmám úgy alakult, hogy a tudományos szocializmus tanszékére kerültem, az agit.-prop.-területtel volt összefüggései. S amikor tavaly megkeresett a jelölti bizottság, erre vállalkoztam.

Pályázat

A Magyar Rádió pályázatát hirdető érettségizett szakmunkás fiatalok számára, az ifjúsági munkakapcsolat folyó riportrelőképző tanfolyamra.

Jelentkezési határidő: 1977. augusztus 1. A pályázatokat elbírálására szeptemberben kerül sor. A tanfolyam egy évig tart.

A jelentkezéseket írásban, életrajzzal és két gépett oldalt meg nem haladó, bármilyen témában és műfajban megírt pályamű beküldésével kérjük a Magyar Rádió személyzeti és oktatási osztályára (1800 Bp. Bródy S. u. 5-7.)

Jelentkezési határidő: 1977. augusztus 1. A pályázatokat elbírálására szeptemberben kerül sor. A tanfolyam egy évig tart.

A jelentkezéseket írásban, életrajzzal és két gépett oldalt meg nem haladó, bármilyen témában és műfajban megírt pályamű beküldésével kérjük a Magyar Rádió személyzeti és oktatási osztályára (1800 Bp. Bródy S. u. 5-7.)

Magyar Rádió személyzeti és oktatási osztály

„Rudas László”-díj

A felvételt készítette: Petrich Ákos

Az 1977. május 9-i egyetemi tanács a társadalmi szervezetekkel egyetértésben, döntött a „Rudas László”-díj adományozásáról.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem egyetemi tanács „Rudas László”-díját alapít, amely először 1978-ban kerül odaítélésre. A díj alapításával ösztönözni kívánják a kutatómunka hatékonyabbá tételét az egyetem fiatal dolgozó körében, s egyben hagyományt kívánnak teremteni.

A díj két részből áll:
— „Rudas László” plakett
— 3000—5000 forint pénzjutalom.

A díjra pályázhat az egyetem státuszán, illetve külső státuszon lévő, de rendszeresen az egyetemen dolgozó, bármely egyetem (tehát nemcsak az MKKE) elvégzésétől számított 2—8 éves munkaviszonyal rendelkező dolgozó.

Pályázati feltételek:

— a díj e célból írt pályamunka alapján kerül elsődlegesen odaítélésre, de figyelembe kell venni a pályázó oktatói és közéleti tevékenységét, valamint emberi magatartását.

— pályamunkát egyénileg és kollektíven lehet benyújtani,

— pályázni az adott kutatási terület elmélyült ismeretéről számot adó önálló tudományos kutatási, vagy új oktatási módszertani eredménye-

ket tartalmazó 30—50 oldalas pályamunkával lehet.

A tudományos pályamunkák elbírálása, a díjak odaítélése, valamint a díjazott pályamunkák publikálásáról való gondoskodás a Tudományos Bizottság feladata.

A díjak — arra érdemes pályamunkák esetén — évente ítéltetők oda. Egy évben maximuman három díj adható ki. A díjazott pályamunkák a díjkiosztást követő első „Fiatal Oktatók Tudományos Ülésszakán” kerülnek nyilvános előadásra. A díjazott pályamunkák készítői számára a Rudas László plakettek és a jutalomösszegek az április 4-i ünnepségen kerülnek átadásra.

Sajótájékoztató az Operaházban

Az Operaház új évadjáról, és az idén még hátralevő két hónap műsorairól tartott tájékoztatót az elmúlt héten Lukács Miklós igazgató. Durkó Zsolt Mózses című operáját kettős szereposztásban mutatják be május 15-én és 20-án. A karmester Kóródi András, illetve Koncz Tamás lesz, az előadást Mikó András rendezte. Az első szereposztás Anyaszerepét Sass Szilvia énekli. Az Erkel Színház májusi bemutatója Bernstein kompozíciójából, a Szerenád-ből készült balett lesz, Seregi László koreográfiájával. Ezzel egy műsorban szerepel három olyan darab (Bach: Air, Hindemith: Kamarazene No. 1., Bernstein: A városban), amelyek koreográfiája szintén Seregi László alkotása. Június 2-án Várdai Katalin vezényli a Carmen-felújítást, a címszereplő Buday Livia lesz.

Lukács Miklós bejelentette, hogy az Operaház átépítését elhalasztották, így a műsorok és bérletek rendje az új évadban nem változik. A régi bérletről május 23. és június 6-a között, az új bérletről pedig június 14-e után válthatják meg bérletüket.

Az 1977—78-as évad szeptember 20-án kezdődik. Az első nap műsorán Bartók három színpadi műve szerepel, másnap az Erkel Színházban a Bánk bánnal nyílik az évad. A bemutatók és felújítások terében hat mű szerepel. A modern amerikai balett mesterének, Balanchine-nek este, és egy új magyar balettest, valamint Balassa Sándor az ajtón kívül című operájának bemutatója lesznek az új programok. A felújítások: Wagner: A hollandi, Bellini: Norma, Górdano: André Chénier. A Norma vendégszereplője Lamberto Gardelli lesz, Górdano darabját Szinetár Miklós rendezi.

Októberben szerepel az Operaházban a drezdai Operaház műsora. A műsoron szerepel: Beethoven: Fidelio, Weber: Büvös vadász, Richard Strauss: A halgatás asszonya, Zimmermann: A fülesbagoly és a Repülő herceg.

Dr. Gyenge Erzsébet

(1931—1977)

Fájdalmas vesztés érte egyetemünket. 1977. május 10-én, életének 46. évében, fiatalon elhunyt dr. Gyenge Erzsébet, az egyetemi pártbizottság tagja, az egyetemi könyvtár igazgatója, egyetemi docens, a statisztika tanszék oktatója.

Élete, szakmai és közéleti tevékenysége elválaszthatatlan részét alkotja egyetemünk elmúlt 2 évtizedes tevékenységének. 1954-ben szerezte meg kitüntetéssel egyetemi diplomáját, s utána közvetlenül a statisztika tanszék oktatója lett. A külkereskedelmi statisztika tananyagának kialakítása, oktatása, állandó továbbfejlesztése nevéhez kapcsolódik. A sok száz külkereskedelmi szakos közgazdász, mérnök-közgazdász sokat tudna mondani arról a szívetléllel, kiváló pedagógiai érzéssel és szakmai felkészültséggel végzett oktató-nevelő munkáról, amely mindvégig, életének legnehezebb szakaszaiban is jellemzője volt dr. Gyenge Erzsébetnek.

Pedig az élet könyörtelenül, sok ember számára elviselhetetlenül nehéz terhekkel rótt rá, tehetsége és felkészültsége azonban utat tört magának az igen nehéz körülmények között is. Nagy lelki erő és optimizmus kellett ahhoz, hogy a magánélet nehéz körülményei között megőrizze hitét, olyan kiemelkedő munkát tudjon végezni, amilyenre képes volt. Egyedül nevelte állandó gondoskodásra és támogatásra szoruló gyermekét, ápolta és gondozta beteg édesanyját, és testvérét. Dr. Gyenge Erzsébet nemcsak oktató-nevelő munkájában nyújtott kiemelkedő teljesítményt, hanem példamutató, társadalmi-közéleti tevékenységét is végzett. 1957-ben lett tagja az MSZMP-nek, s élete utolsó percéig egyetemi közéletünk élvonalbeli, önfeláldozó munkát végző tagja volt. Hosszú évekig dolgozott az iparkari pártvezetőségben vezetőségi tagként, majd titkárként, tagja volt az egyetemi pártbizottságnak. A hallgatói pártcsoporthal, s általában a hallgatókkal való foglalkozást, a hallgatók nevelését munkája legdöntőbb és leg-

fontosabb részének tekintette, s ennek elismeréseként tűntették ki az Ifjúságért Erdeméremmel. Az egyetemi nevelési bizottságban szintén kiemelkedő munkát végzett.

Az egyetemi élet gondjainak, a hallgatók problémáinak megoldása, az embereknek való segítés, eszmei-politikai meggyőződésének szellemében történő cselekvés életének vezérfonalja volt, s ezen mindenki által csodált és elismert munkában nem is gondoltak arra, hogy emellett magánéletében is ugyanilyen hősi harcot kellett folytatnia. Sajnos, ezt az emberfeletti küzdelmet szervezete nem tudta elviselni, hosszú évek óta hihetetlen erőfeszítéssel és élni-akarással küzdötte le a kör újra meg-megújuló támadásait. Sőt, újabb terhek vállalt magára, amikor az egyetemi könyvtár igazgatói tisztjét elvállalva tett erőfeszítéseket az e területeken felmerülő problémák megoldására.

A biológiai lét törvényein nem tudott felkerekedni, s hosszú, fájdalmas szenvedés után eltávozott közülünk. Élete, munkája, önfeláldozó küzdelme, kommunista helytállása mindenkor példaként marad meg számunkra.

Dr. Gyenge Erzsébetre mindenkor tisztelettel és megbecsüléssel emlékezünk, s mi, akik ismertük és szerettük őt, soha nem felejthetjük el. Emlékét kegyelettel megőrtük.

Látogatás az iraki egyetemen

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egyezménytervezet lényeges pontjai a következők:

kérdései iránt tapasztaltunk nagy érdeklődést. Ennek oka, hogy jelenleg folyik országunkban a következő ötéves terv előkészítése, és komoly viták zajlanak ezzel kapcsolatban. Elsősorban a nyugati, többnyire az angolszász területeken végzett és a hazánkban diplomát szerzett szakemberek között éleződik a vita a különböző módszertani kérdések miatt. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a nálunk végzetek szakmai felkészültsége semmivel sem maradt el a nyugati egyetemeken végzetekével szemben. Különböző ismertető előadások tartására kérték fel delegációnk tagjait, amelyek nyilvánosan, ünnepi külsőségek, élénk viták közt zajlottak le. A magyar tervgazdálkodás és annak módszertani kérdéseiről tartott előadás részleteit a tv is átvette. Nagy az érdeklődés a magyar gazdasági irányítási rendszer iránt, ebből is fakad, hogy a két egyetem közti együttműködést fokozzák.

— Vállaljuk egy későbbi időpontban meghatározandó számú iraki fiatal posztgraduális képzését, illetve szelcsitjük e képzést, mivel az eddigiekben már volt ilyen irányú képzés.

— Évente egy-két fiatal oktatót küldenek Irakba, aminek kettős célja volna. Az arab nyelv tanulása természetesen egy már meglévő nyelvi ismeret mellett; ezenkívül az arab világgal való részletesebb ismerkedés.

— Az ő kérésük pedig, hogy a közgazdaságtudomány bármely területéről minél több vendégprofesszort küldjünk ki, akiket korlátlan számban tudnának fogadni. Ezenkívül egy rendszeres, elsősorban angol nyelvű kiadványserére is gondoltunk. Az ő kérésükre az értékesebb magyar cikkeket, kiadványokat is el fogjuk küldeni, ez minden további nélkül lehetséges, hiszen az ottani szakemberek közül sokan Magyarországon végeztek.

— Ami pedig csak perspektíva, hogy ha jól funkcionál a közös munka, akkor a későbbiekben közös kutatási program kidolgozásáról is szó lehet.

— Mennyiben különbözik az oktatási rendszerük a miénktől, és milyen a nők helyzete az egyetemen?

— A fakultás három, úgynevezett Department-re, általános közgazdasági, ügyviteli és statisztikaira oszlik. Ötven-hatvan fős, tehát nem is kis csoportos, de nem is előadásszerű, hanem úgynevezett osztályszerű foglalkozásokat tartanak. Négyéves képzés után kapnak diplomát az itt végzetek. Ami különbözik a mi oktatási rendszerünktől, hogy a diplomavédés nagy külsőségek közt zajlik. Ezeket részt vesznek állami vezetők, és az egyetem hallgatói is. Rengeteg kérdést tesznek fel, ahol kiderül, hogy a hallgató valójában mit is tanult a négy év alatt. Tehát nemcsak az oktatók vizsgáztatnak. Úgy tűnt, hogy tökéletesen sikerült megvalósítani a komplex államvizsga rendszerét. Ezt nekünk sem lenne rossz megiszvelni, főként ami a komplexitást illeti. Az egyetemen tanuló nők létszámáról konkrét adatot nem tudok mondani, de láthatólag nagy az arányuk az egyetemi hallgatók között. Öltözködéik változatosak, többségük már európai ruhát visel, de előfordulnak, akik még hagyományos viseletben járnak.

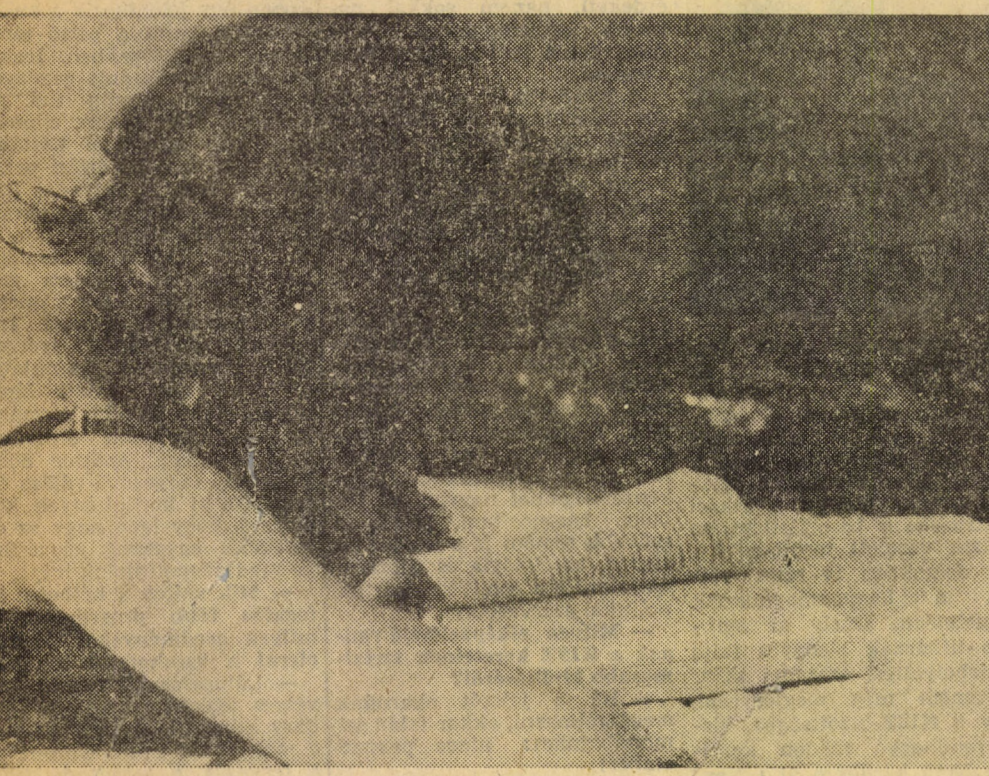
A fő problémájuk, hogy az egyetemet végzett nők elhelyezkedése az óriási társadalmi feszültségek miatt még nem zökkenőmentes. Az egyetemi oktatók között pedig jóformán egyetlen nő sem akadt.

— Köszönöm a beszélgetést.
Horváth

A férfiak sem maradtak el a várakozástól, előbb Prága együttesét verték 68:58 arányban, majd Szófiát 89:54-re. A lányok előtt biztatóan csillogott az ezüstérem lehetősége, a fiúk nagy eséllyel indultak másnap az aranyért. Az utolsó versenynapon az első mérkőzést a lányok játszották, és megérdemelten, 60:46 arányban győztek. Varsó csapata ellen, ezzel összességében a második helyen végeztek.

A FÜKRÁ NEM KISEBB feladat várt, mint az, hogy a végig nagyszerűen játszó Varsó csapatával vegye fel a küzdelmet. Ez aztán verseny volt a javából! Már az első percekben elhúztak a lengyelek, és az idő múlásával csak fokozódott az előnyük. A második félidő 9. percében a magyar együttes technikai faultot kapott. A 10. percen még 23 ponttal vezetett az ellenfél. Ekkor jött a nagy fordulat. Csapatunk összeszedte magát, és a lengyelek percekig nem tudtak kosarat dobni. A 17. percre fiaink teljesen feljötték. Birói segédlettel az ellenfél ismét elhúzott, de a fiúk egyenlítini tudták. Négy másodperccel a befejezés előtt, 86:86-nál, a magyar csapat büntetőt dobhatott. Minden szem Némethy Gabi kezét figyelte. A magyar csapat egyik legjobbjára ezúttal sem hibázott! Kezdet után a lengyelek sztárja majdnem

Szenzációs szereplés a varsói kosárlabdatornán

Egyedül hallgatom tenger mormolását

Fotó: Fáth Péter

1977. MÁJUS 7—13. között rendezték meg Varsóban a VI. Nemzetközi Barátsági Kosárlabda Turnét. Ez a bajnokság Európa szocialista országainak közgazdasági egyetemei és főiskolái részvételével kerül megrendezésre minden év tavaszán. Egyetemünk csapata az idén lépett be először, és máris szép sikerekről számolhatunk be. A férfiak mezőnyében egyetemünk az első helyen, a nők között lányaink a második helyen végeztek. Ezenkívül hat egyéni különdíjat kaptunk. No, de ne vágjunk a dolgok elejébe.

Vasárnap délután megérkeztünk a lengyel fővárosba. Vacsora után a szállásra mentünk, amely mintegy 40 kilométerre volt a várostól. A távolság, a kemping, a faházak, és a nem éppen jó szervezés nem keltettek túlzottan pozitív benyomást. A folytatás már kellemesebb volt. Hétfőn délután a nők Bratislava együttesét verték 44:38-ra, majd a férfiak a pozsonyi csapatot 61:53-ra. Az első nap öröme tovább tartott, mert másnap lányaink a berliniek ellen is biztosan győztek, 53:29-re. A harmadik napon volt egy apró kellemetlenség, mert reggel női csapatunk a prágai lányoktól 61:42 arányú vereséget szenvedtek. Délután ismét a lányok léptek először pályára, ezúttal sikerrel. Budapest—Szófia 56:52.

A férfi csapattal együtt az első mérkőzést a lányok játszották, és megérdemelten, 60:46 arányban győztek. Varsó csapata ellen, ezzel összességében a második helyen végeztek.

A csapatok összeállítása a következő volt: nők — Szabó Györgyi, Varga Zsuzsa, Molnár Ágnes, Kakucs Rita, Porcolát Marietta, Nemes Erzsébet, Bagyula Éva, Armuth Klára, Kovács Erzsébet és Gál Erzsébet. Edző: Török György.

A férficsapat összeállítása: Saád András, Hatházi István, Mórica Gábor, Némethy Gábor, Csató Ferenc, Nyíri Miklós, Udvarhelyi Csaba, Fodor István, Bonyhádi László és Ormai Ferenc. Edző: Kunits Péter.

— Összeállítottuk egy együttműködési szerződés tervezetét, melynek véglegesítésére a bagdadi egyetem vezetőinek részvételével szeptember folyamán fog sor kerülni.

A csapat vezetői: dr. Sörös János és Hegedűs Anna voltak. Gratulálunk!
Hegedűs Anna

A tanár-diák viszonyról

(Hozzájárulás Vass László „Az egyetemi demokráciánkról” című cikkéhez)

Nemrég egyetemünk egyik oktatási valamelyik gyűlésen, foglalkozva hallgatóinkkal az az a tevékenységével, hogy írásos formában véleményezik és értékelik előadók, tanárai munkáját,

azt az elvi kijelentést tette, hogy „természetesen a diákok véleménye a fontosabb és nem fordítva”. Ez a megfogalmazás sűrítve tartalmaz egy lényeges igazságot, de egészében véve érdemes erre pár szóban kitérni.

Valóban: az egyetemen folyó és a tanárok által vezetett munka közvetlen hatása, eredménye szempontjából az rendkívül fontos, hogy mit tart a diák erről a munkáról, milyen hibákat észlel, vagy mit tart jónak stb. A tanári tekintélynek hibás, sőt káros felfogása lenne elzárkózni az ilyen diákvéleményektől. Azok sok hasznos megfigyelést tartalmaznak és az egész oktatási folyamat tökéletesítése, de mindenekelőtt az illető tanárok szempontjából fontos ez a tevékenység. Objektívítása, színvonalának emelése vonatkozásában bizonyára nem egy esetben van még tennivaló, esetleg szervezeti jellegű problémák is vannak itt, de ezzel most nem kívánunk foglalkozni.

A diákvélemények fontosabbak a tanár munkájáról, mint fordítva, mivel az eleven, konkrét oktatási folyamatot természetesen döntően a tanár befolyásolja s ezért éppen

a tanár munkájának a megjavítása a meghatározó léncsem, amely maga után vonja a többi léncsem színvonalának az emelkedését is (az adminisztrációknak, de maguknak a diákoknak a munkája javítását).

Ez az az igazság, amit az idézett kijelentés tartalmaz, s amit nem árt újra és újra hangsúlyozni, de főleg rendszeresen gyakorolni. Csak természetes, hogy ezzel én is — mint oktató — egyetértek.

Miért gondolom mégis azt, hogy az idézett kijelentés nem a teljes igazság s ezért egészében vége kiegészítésre szorul?

Itt nem arra a szembeszökő összefüggésre utalnék elsősorban, hogy a leckekönyvben a jegyeket a tanár adja a diákról és nem fordítva, már ettől a tényről elrugaszkodni, sőt még csak elvonatkoztatni is helytelen lenne.

Egyszerűen szólva ez a szituáció, a tanár-diák viszonyának nem objektív és sokoldalú, hanem egyoldalú, s így önkényes, illuzorikus ábrázolás

lása lenne. Ha azonban csak ezt a kiegészítést akartam volna tenni, akkor joggal értelmezhetnék álláspontomat az egyik tanár kicsinyes és lapos reagálásaként. Márpedig a tanár-diák viszonyt véleményem szerint magasabb összefüggésben kell látnunk.

Már vagy két évtizede, vagyis amióta megismertem, előttem az a megfogalmazás tűnik, a legfontosabbnak, amelyet Fogarasi Béla még a Tanácsköztársaság idején 1919 júniusában a felsőoktatás reformjáról szóló referátumában mondott:

„Az előadások és a hallgatók közötti viszony a régi főiskolákban nem volt kielégítő. A hallgató nem találta meg a szükséges személyi és tárgyi kapcsolatokat... Az intézetekben el kell terjednie annak az érzésnek, hogy nem rangkülönbség az, hogy valaki tanít-e vagy tanul. Az új társadalomban itt is az egymással való érintkezésnek más bázisra kell helyezkednie.”

Ez a bázis a szocializmus és kommunizmus szolgálata, a szolidaritás a kizsákmányolás és elnyomás elleni harcban.

Úgyhogy éppen ez az ügy az, amely alá kell rendelnünk a tanár-diák viszonyt, mi magunknak mindkét oldalon. Nem bocsátkozhatom a részletekbe, hogy egyetemünk marxista közgazdászokat képez elsősorban gazdasági életünk, de általában szocialista társadalmunk számára, akik elméletileg magas szintet kell elérjenek a tudományban stb. Csak egy másik 24 éves fiatal embernek a véleményét szeretném még idézni, aki mint értelmiség fogalmazza meg ezt a bizonyos magasabb összefüggést, a marxisták viszonyát a munkásosztály ügyéhez, amely magában foglalja pl. a fizikai és szellemi munka közötti lényeges különbség túllaladását is.

„Nem lehet dogmatizmus ott, ahol az elmélet legfőbb és egyetlen kriteriuma, az, hogy megtegye a közgazdasági fejlődés valóságos folyamatának; nem lehet szektarianizmus ott, ahol a feladat abban áll, hogy támogatni kell a proletariátus szervezkedését, ahol tehát az intelligencia szerepe abban merül ki, hogy feleslegessé tegye a külön értelmiségi vezetőket”.

(Lenin). Ez persze — a fizikai és szellemi munka közötti lényeges különbség eltűnése — még távolabbi perspektíva, de az MSZMP programnyilatkozata már a fejlett szocializmus

feladatait határozza meg ebben a tekintetben is:

„A tudomány és a kultúra társadalmi szerepének növekedésével, a technika fejlődésével nő az értelmiség aránya és jelentősége. Fokozódik elkötelezettsége és aktív részvétele a szocialista társadalom felépítésében. A szocialista célok vállalásával, a szocialista életmód és emberi kapcsolatok tudatos alakításaként is mind közelebb kerül a munkásosztályhoz.”

(II. fejezet, 2/c pont).

Hadd tegyem ehhez hozzá, hogy szektás szellemű hiba lenne nemcsak az, ha valamelyik tanár (párttag vagy párttag kívüli) elzárkózna a diákvéleményektől, lebecsülné vagy éppen elutasítaná azokat, de arról (még) hozzá

egészében jobboldali szektarianizmusról) lenne szó, mint a tanár, mint a hallgatók részéről egyaránt, ha viszonyukat és együttes munkájukat nem rendelnék alá a közös ügy, az ország, a szocialista haza szükségleteinek

a fejlett szocializmus építésének. És ez valóban „fontosabb”. Sőt ez a legfontosabb. Ez a magasabb összefüggés követeli meg végső soron és mindenekelőtt (hogy most saját területemen maradjak) a nagyobb fegyelmet, a tanárok munkájának javítását, a magasabb színvonalat. Ez a legfontosabb, közös politikai érdek és a szolidaritás elvi alapja.

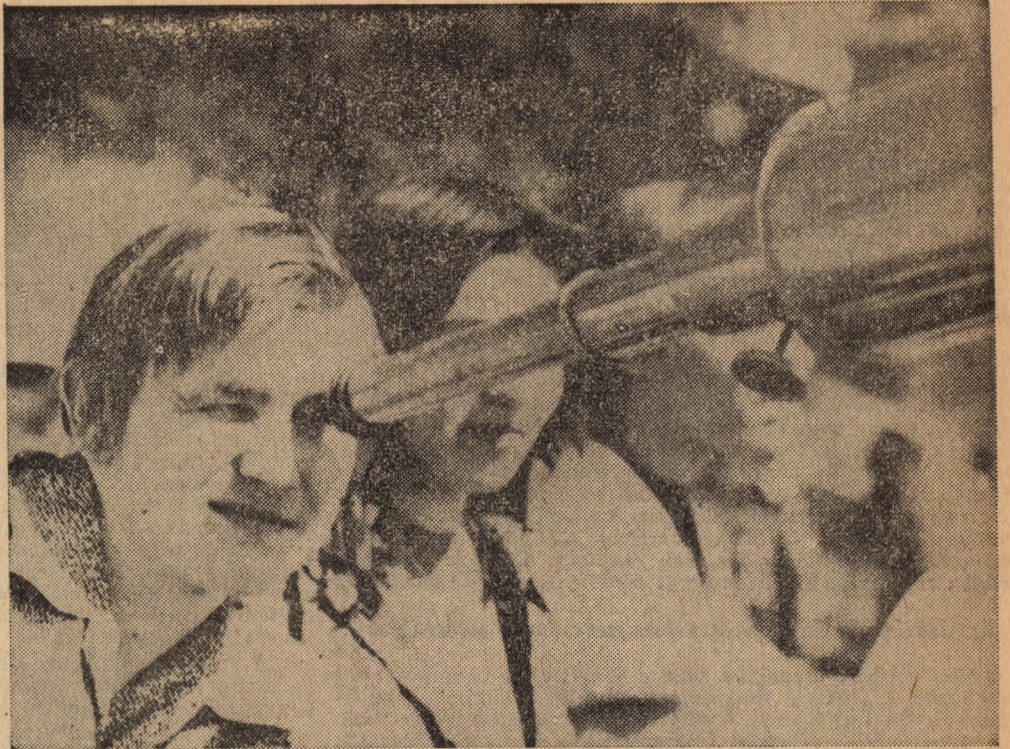
Selmecei József
tudományos főmunkatárs

Tanárszakosoknak!

Kedves Barátunk!

Az ELTE BTK-n Oktatási Klub alakult, mely céljait tüzte ki az oktatásügyi társadalmi összefüggéseinek és emberformáló hatásának vizsgálatát, különös tekintettel a pedagógusok képzésére és feladataira. Szeretnénk, ha résztvennétek az összejöveteleken és esetleg a klub munkájába is bekapcsolódnátok. A rendezvényekre általában pénteken este 6-kor, az Eötvös Klubban kerül sor, az egyes (nyári) alkalmakat plakáton hirdetjük meg.

Szeretettel várunk benneteket!
Az Oktatásügyi Klub
vezetősége

Kukucs

Fotó: Fátih Péter

Az ellenőrzés és vezetés és irányítás szerves része

Tudományos diákköri ülés

Az ellenőrzés a vállalati vezetői munka egyik fontos területe. A döntések helyességéről, s ezt követően a végrehajtási munka színvonaláról alapvetően az ellenőrzés révén győződhetnek meg a gazdasági vezetők. Másrészt éppen az ellenőrzés során szerzett tapasztalatok adhatnák támogatást a gazdálkodás folyamatában megfogalmazott feladatok elvégzéséhez.

Vértesy Elemér és Varjú Ernő IV. éves hallgatók — az Agrárközgazdasági Tudományos Diákkör 1977. április 25-i ülésén — beszámolójukban más-más nézőpontból közelítették a vállalati ellenőrzés helyét, szerepét és az e téren jelentkező tennivalókat.

Vértesy Elemér az ellenőrzést, mint a vezetői funkciók egy részterületét vizsgálta. Utalt a vezetés három funkciójának a döntés, végrehajtás és ellenőrzés egységére. A vezetői ismeretek területén bekövetkezett fejlődést az ellenőrzés területén nem sikerült produkálni, így az utóbbi esetében ma már gyorsabb előre-

lépésre van szükség. Az eredmény azonban nem kis mértékben az ellenőrző munkát ellátó személyek szakképzettségétől függ. Ugyanakkor a különböző szintű vezetők kötelessége is, hogy az általuk irányított területen különböző módszerekkel, de rendszeresen végezzenek ellenőrző munkát. Így teremthető meg a lehetőség a hibák feltárására, s azok kijavítása révén emelhető a vezetői munka színvonala.

Varjú Ernő az ellenőrzést, s az e téren szükséges tennivalókat a számítógépek mind szélesebb körű felhasználásával összefüggésben elemezte. A számítógépek egyre nagyobb szerepet játszanak az adatfeldolgozásban és az automatizált irányítás kialakításában. Az információk feldolgozása számos hibaforrást rejt magában. A gépi adatfeldolgozás során előforduló hibák elkerülése érdekében szükségesé válik a számítógépes munka ellenőrzésének a kidolgozása is. Ez új típusú ellenőrzést követel, amelyet csak számítástechnikai ismeretekkel ren-

delkező szakemberek tudnak megvalósítani.

A gépi adatfeldolgozás térén szükséges ellenőrzési munka mellett természetesen az ellenőrzés hagyományos formái is megmaradnak egyik-másik területen. Világos azonban, hogy az ellenőrzést végző szakemberek képzésére, illetve továbbképzésére a korábbiakkal szemben nagyobb gondot kell fordítani.

A bemutatott dolgozatok közül az első irodalmi feldolgozásra épült, s ezért kerekesebb, kidolgozottabb volt. A másik esetben pedig egy aktuális gyakorlati probléma nagy önállósággal történő megközelítéséről győződhetek meg a vitában résztvevők. A vita is inkább itt bontakozott ki, s az a számítógépi munka ellenőrzésének helyes megközelítésére irányult. Vágy Ferenc és Páti László elvtársak, valamint a vitában résztvevő hallgatók hasznos észrevételei és javaslatjai jó alapot adnak a dolgozatok továbbfejlesztéséhez.

Forgács Csaba

Vizsgáztató a vizgáról

A technológia tanszékeken vizsgálni nem könnyű dolog. Különböző aggasztó a helyzet, ha az embernek Hajas Györgynek kell számot adni tudásáról. Ő ugyanis a hallgatók értékrendje szerint a szigorú

vizsgáztatók közé tartozik. — „Jó, ha átmege nála az ember!” Amikor ezt elmondtam neki, — meglepődött, ő nem tudott erről. Első kérdésemmel igyekeztem ezt a dolgot „körültepedni”.

— Mi a véleménye Hajas elvtársnak az egyetemi ifjúság magatartásáról, tanulmányi fegyelmiről?

— 1948-tól tanítok az egyetemen, elég hosszú időszakra vannak tehát tapasztalataim. Meg kell mondanom, az ötvenes években tanulási készség és fegyelem szempontjából mintaszerű volt ez az egyetem. Abban az időben sok olyan ember került be, akiket addig a körülmények visszatartottak a tanulástól. Az oktatási lehetőségei is rosszak voltak — zsúfolt termek, egyéb nehézségek —, de a hallgatók lelkesen tanultak. Volt olyan évfolyamom, ahol a hallgatók 70 százaléka jelest és jót kapott. Ez a tanulási kedv azóta lényegesen csökkent. Természetesen én általános tendenciáról beszélek. Most is van olyan hallgatói réteg, amelyek komolyan veszi az egyetemet. De a többség magatartása sajnos sokat romlott. Tartottam egy előadást az elsősőknek az I. előadón és örültem, hogy vége lett. Az első 15 percben rendfentartó szerepet kellett betöltenem, hogy elfogadható csend legyen a teremben. Egy-kétórás előadás, valóban nagy koncentrációt kíván a hallgatótól — de vegezés észre, hogy az előadótól is. Nem lehet pusztán megvárni a szót, mert az előadást tartani. Ez a „hőskorban” elképzelhetetlen volt.

Vagy itt egy másik jellemző tünet is: civilizált emberek között az a szokás, hogyha találkoznak, üdvözlök egymást. Régen itt az előadók felállással köszöntötték, de ez a szokás ezen az egyetemen megszünt. Ebből messzemenő következtetést nem lehet levonni — ez módor kérdése.

— Tanít-e máshol is Hajas elvtárs?

— Régebben tanítottam a Budapesti Műszaki Egyetemen, most pedig a gépgyártás-technológia szakon az államvizsga bizottság tagja vagyok. Talán ebből fakad az úgynevezett szigorúságom.

— Tehát úgy érzi, hogy a hallgatóknak a tárgyhöz való hozzáállásában van a hiba?

— Lehetséges, hogy ezzel baj van. Esetleg elhomályosul bennük —, ez elsősorban az iparszakosokra vonatkozik —, hogy a természetben kell majd dolgozniuk, és ott elvárják tőlük, hogy az igazi ipari folyamatokat gazdasági-lagi elemezzék, de ehhez ugye ismerniük kell a folyamatot, amit elemeznek.

— Törekszenek-e a gyakorlatba került közgazdászok utólag a műszaki ismeretek megszerzésére?

— Hogyne. Általánosan megfigyelhető, hogy az iparban dolgozó közgazdászok közül azok, akik megállták a he-

lyüket, mélyreható műszaki ismeretekkel rendelkeznek. A vezetés magasabb szintjén a gazdasági és technikai ismeretek összeolvadnak. Ez természetes is: az egyetem nem szakiskola, hanem az adott szakmai körhöz tartozó tudományos fegyverzetet adja a hallgatók kezébe, hogy ezek segítségével a gyakorlat, önképzés, vagy továbbképzés során elsajátítsák a szükséges ismereteket. Gyakori az is, hogy mérnökök igényelnek közgazdasági képzést. A kettő ma már nem lehet meg egymás nélkül.

— Milyennek tartja a jó vizgázót?

— Arra törekszem, hogy a jelenségek közti belső összefüggéseket közvettem a hallgatóknak. Nem azért ismertem meg az eljárásokat, mintha a technikai részletek lennének a fontosak, hanem arra akarok rávilágítani, milyen gazdasági hajtóerők működnek közre kialakításukban, miért alkalmazzuk adott esetben az egyiket, és nem a másikat. Ebből következik, hogy minimumra szorított a lexikali ismereteket, valamennyi azért kell. Itt jönnek elő a nehézségek. A tanulásban lényegesen nagyobb helyet foglal el az iskolás magolás, a részletekrdések memorizálása, mint a fő összefüggések megtanulása.

Az teszi rám a legjobb benyomást, ha a hallgató lényegretörően, rendszerzetesen és hétköznapi magyar nyelven adja elő amit tud. Nagyon nem szeretem, ha valaki bóbészédűséggel próbálja leplezni felkészületlenségét. Hogy kik azok, akik be tudnak hatolni a jelenségek lényegébe? A válasz szinte kézenfekvő: főképpen akik előadásokra járnak. A kötelező előadáslátogatás elrendelése ellen vagyok, hiszen a hallgatók már felnőtt emberek, maguknak kell elbírálniuk, érdemes-e b-járnuk. Arról hasznosabb vitázni, hogy az előadónak jegyzetét kell kibocsátaniuk az anyagról. Az a tény, hogy jegyzetek vannak, már önmagában hajlamos táplálni a magolásra.

— Hogyan állapítja meg a hallgatók elé állított mércét?

— Törekszem a követelményeket, amennyire lehet, egyformán megszabni. Azt mindig figyelembe veszem, hogy a vizgázó iparszakos-e vagy sem. És vannak kivételek: Ha nagyon erős vizsgadrukkot látok, vagy külföldi a hallgató, tehát nem tudja magát jól kifejezni. Akkor másként értékelem a feleletet.

— Törekszik-e kontaktust kialakítani a vizgázóval?

— Természetesen. A tételeket úgy fogalmazom meg, hogy átfogó módon lehessen beszélni a témáról, mélyebb lexikali ismeretek nélkül is. Szeretem, ha a hallgató visszakérdezik, kiegészítő információt kér. Például: ha a kezébe adok egy munkadarabot és az a kérdés, hogy képzelem el ennek a g-tását. Ha a hallgató megkérdi, hogy körülbelül hány darab van a darab ebből, ez már j-

nek számít, érte a kérdés lényegét. Általában az első néhány mondatból kiderül, hogy milyen a vizgázó tudása. Mégis körülbelül 25 percig tart nálam egy vizsga. Ez azért van, mert a kérdésnél csak nagy valószínűséggel állapítom meg a felkészültség szintjét, de erre nem lehet építeni. Meg kell adni a hallgatóknak a rossz kezdet után a javításra a lehetőségét. Azt sem akarom, hogy az legyen a hallgató érzése, mintha elhamarkodottan ítélt meg volna meg a teljesítményét.

— Mi a véleménye a vizsgahaszításokról?

— A hallgatóság épp eléggé be van szorítva a vizsgaidőszakba. Ebben a vonatkozásban én teljesen liberális vagyok, még orvosi igazolást sem kérek, ha az időbeosztásom engedi, alkalmazkodom a hallgatókhoz.

— Elhangzott a „liberális” szó. Milyen vizsgáztatót tart liberálisnak és milyen maximalistának?

— Én azt tudom, mire törekszem — ezt tartom jónak. Találkoztam persze olyan vizsgáztatóval, aki lényegtelen részletek ismeretét kívánta meg. Azt hiszem, az eddigiekből kiderül, hogy ezt nem tartom helyesnek. Van a vizsgáztatóknak olyan típusa is, amelyek megadja az elégséget, ha a hallgató valamit tud. Ez ellenkezik az egyetemi ügyrenddel, amely szerint kettes kap, aki az anyag minden lényeges részét elfogadható mértékben tudja. Ha ezt mindig betartanánk, jóval több lenne a bukás, mint jelenleg. Én is beleestem ebbe a hibába. Ha valaki harmadszor jön vizsgázni és végre tud valamit, feltámad az emberben az az

érzés, hogy na engedjük gyorsan át. Ez nem helyes, de a vizsgáztatóknak is vannak emberi gyengeségei.

— Hány embert lehet egy nap levizsgáztatni?

— Az oktató legfárasztóbb tevékenysége a vizsgáztatás. A legnagyobb koncentrációt igényli, minden szóra oda kell figyelni, hiszen ezen múlik a hallgató előmenetele. Előadás az ember megengedheti magának, hogy egy kicsit lazítson, de a vizsgán meg szünet sincs. Nem is lehet négy óránál tovább csinálni, ez nyolc-kilenc hallgatót jelent. Igyekszem ezt be is tartani, inkább több időpontot állítok be. Néha azonban elkerülhetetlen a túllépés.

— Mi a véleménye az új vizsgáztatói módszerekről, például a tesztről?

— A teszt jó lehet kiegészítő módszernek. Nagy veszélye, hogy elviszi a kérdést a lexikali ismeretek irányába, önmagában nem állja meg a helyét. A vizsgán a hallgatóknak logikusan kell érvelni, álláspontot védeni, ezt nem lehet tesztla-pon. És nem hiszem, hogy személyes kontaktus nélkül jól lehet bíráltni a hallgató teljesítményét.

— Emlékszik-e a saját vizsgáira?

— Persze. Akkoriban nemcsak a tanszékeken folytak a vizsgák, hanem a termekben is. Mindenki elmegetett meghallgatni, zavarni persze nem volt szabad. Mindig meghallgattam annak a tanárnak a vizsgáit, akire én is sorra kerültem később, és így rengeteget tanultam. Az egyetemi vizsga tulajdonképpen most is nyilvános.

Pál Kata

Tanácskozott az egyetemi KISZ-küldöttgyűlés

(Folytatás az 1. oldalról)

Kevés szó esik az alapszervezetek mindennapi életéről a vállalatok kapcsán, aminek egyik oka az, hogy ez a mindennapi élet gyakran elég szegényes. Pedig a vezetői tekintély egyik alapja a hétköznapi munkában jelentkező különféle problémákra való gyors reagálás, szükség esetén segítés, avagy éppen vitatkozás. Nagyobb érzékenységet kell tanúsítani KISZ-vezetőinknek az alapszervezeti, illetve egyéni kezdeményezések iránt.

A szakmai-tanulmányi munkáról, s ehhez kapcsolódóan a képviselőkről szólva, hangsúlyozta a beszámoló, hogy eredményes szakmai munka nélkül lehetetlen sikeres közéleti tevékenységet, eredményes nevelőmunkát folytatni. Ezért a KISZ-bizottság nagy fontosságot tulajdonított az e téren való előrelépésnek, (mint arról a már említett anyag is tanúskodik). Ezt a célt szolgálta alapszervezeti szinten a tanulmányi feladatoknak nyújtott — a korábbiaknál — színvonalasabb képzés, a tanszéki képviselők és alapszervezetek kapcsolatának javítása, a komplex tanulmányi verseny a féléves tanulmányi értékelések és ösztöndíjontételek csak úgy, mint az egyetemi szinten szervezett TDK tantárgyi versenyek, vagy szakklubok.

Az idén is legyen társadalmi munka!

Kiemelkedő eseménye volt a képviselői érdekvédelmi munkának az idén a diákparlament. Állandó munkát jelent viszont a TKR működése, ahol javult a képviselők felkészítése, s a képviselői tanácsok kapcsolódva munkatervükben az egyetemi programokhoz részt vettek például az egyetemi irásbeliség rendszerét vizsgáló anyag, a népgazd. terv tananyag, illetve az alternatív blokkok vitáinak előkészítésében.

Ezzel a mozgalmi évvel zárult a második újradszerű politikai képzés is. Az alapszervezeti vitakörök (partinstruktorok segítségével) egyenetlen számban és minőségben valósultak meg, ami azt mutatja, hogy a jövőben sokkal nagyobb segítséget kell adni az alapszervezeteknek. A titkárok és résztvevők képzése gyakorlatiasabbá vált, ez azonban többször a praktikizmus felé hajlít jelentette az elméleti igényesség rovására. A hagyományos formák mellett (kari politikai napok, pol-staféta, pol-táborok — ez utóbbiak kiemelkedően jól sikerültek az idén) bevált a klub politikai sorozata a POLVAX, amelynek rendezvényei egyenletes, jó színvonalon, magas részvétel mellett folynak. Új és előremutató kezdeményezés a párt-szervezet részéről az aktivizációt támogató szervezése.

A pártépítési munkában nagy eredmény, hogy az alapszervezetek általában felelősen ajánlanak. Rendszeressé kell tenni az alapszervezetek felkészítését erre a feladatra, s további előrelépés lehet ezután, ha az alapszervezetek kezdeményezik is a párttaggá válást.

A KEN már hagyományosan a legnagyobb energiával szervezett esemény, illetve ünneppsorozat. Az idei KEN gyenge pontja a szakmai nap volt. At kell gondolni a KISZ-bizottságnak — mondta Veres Pál, hogy a kötelező taggyűlések sorozata, küldöttgyűlések, pol-táborok, FIN, KEN hogyan teljesíthető, hogyan bonyolítható le egyaránt színvonalosan egy ilyen szűkreszabott és nagyon zsúfolt tavaszon. Az idén a FIN eseményeire jutott kevés energia.

A későbbi vitában sok szó esett a társadalmi munkáról, s azon belül is, főként az őszi mezőgazdasági munka szervezésének szükségességéről, és körülményeiről, illetve módszereiről. A beszámoló úgy értékelte, hogy a tavalyi hibák az akkor új vezetőségek tapasztalatlanságából, helyi és gazdasági szervezési problémákból adódtak, valamint abból, hogy a fizikai munkától húzódozóknak is el kellett menniük dolgozni. A beszámoló javaslata, hogy az idén is legyen négynapos — oktatási szünettel — társadalmi munka, amelyen való részvétel mindenkitől elvárják. A jelenlét és az ott végzett munka legyen lényeges szempont a tagsági viszony megújításánál.

Örvendetes tény, hogy év közben is szép számmal járnak alapszervezetek társadalmi munkára (például több alapszervezet részt vett kerületi kommunista műszakokon), s fennáll az építőtábori mozgalom is. Az első évfolyamon 3, és a dolgozó alapszervezetekben is 3). Kiléptek 20-an („kiöregedett” oktatók és dolgozók), s felvettek 47 főt. A választások során a

Közömbösség a mozgalom iránt?

Végezetül az értékelő taggyűlésekről megállapította a beszámoló, hogy azok általában liberális szemlében folytak, s a felfüggesztések száma minden eddiginél kisebb — 15 fő (ker. karon 3, ipar karon 5, ált. karon 1, I. évfolyamon 3, és a dolgozó alapszervezetekben is 3). Kiléptek 20-an („kiöregedett” oktatók és dolgozók), s felvettek 47 főt. A választások során a

Szikora Mária

Jendrolovics Pál

Pohankovics István

Rákosi Judit

csoporthoz kb. húsz százalékánál történtek változások a vezetőségekben.

A beszámoló követő vita kicsit nehézkesen indult, míg nem Fazekas Endre, a ker. kar újraválasztott titkára emelkedett szólásra, s azt kezdte fejtegetni, hogy manapság meglehetősen nagyfokú érdektelenség tapasztalható a mozgalom iránt. Sorolta a bizonyítékokat, a betegség tüneteit is, hogy a Polvaxon mindössze egyszer volt 100 alatti létszám, amikor KISZ-es téma volt, hogy a KEN szakmai napján a két előadásra összesen öten jelentek meg, hogy milyen nehéz volt a kari küldöttgyűléset előtt a jelölt bizottságnak olyan jelöltet találni, aki hajlandó is volt vállalni a funkciót. Ennek okait elemezve a felszólaló rámutatott, hogy részben munkastílusbeli, módszerbeni okok is közrejátszhatnak, hiszen a vezetőségek mindig elődeiktől vették át a tapasztalatokat, s így a munkastílus nem sokat változott 1957 óta, viszont azokkal a módszerekkel ma már nem lehet hatni a tömegekre, s így nincs egyetértés a vezetők, s a vezetőket között. De ennél talán lényegesebb ok az, hogy az egyetemi mozgalmi munka vonala elkanyarodott alaptévékenységünk vonalától, a mozgalmi munka gerincét nem a szakmai tevékenység adja. Túlragogtan akciócentrikus lett a KISZ és sok olyan feladatot is magára vállal, amelyek más asztalra tartoznának (miért kell például a karate-klub ügyével a KISZ-bizottságnak foglalkozni?).

A megoldás talán az lehetne, ha kevesebb, például négyötöt, alapvetően fontos területre koncentrálna a KISZ, és azokon a területeken tényleg tartalmas munkát végezne, olyat, aminek alapja a folyamatos szakmai tevékenység lenne, s nem különféle akciók lebonyolítására kellene pazarolni az energiákat.

Folyamatos, átgondolt kádermunkát!

Fazekas Endre hozzászólásának több pontjához kapcsolódtak a felszólalók. Többen egybehangzóan nyilatkoztak a káderutánpótlási nehézségekről. Vadász Endre I. évf. felelős példál arra a tényre hívta fel a figyelmet, hogy az I. éveseket patronáló instruktorok szinte évről évre cserélődnek — ami azt jelenti, hogy a káderutánpótlás — mert a kari vezetőségek gyakran az instruktorokhoz és nem az alapszervezetekhez fordulnak káderutánpótlás céljából.

Folyamatos, jól átgondolt káderpolitikára lenne szükség a karokon — ezt húzta alá Babucs József hozzászólása is, aki a képviselői rendszer szempontjából vizsgálva a dolgot, figyelemmel fordult arra, hogy a képviselői munka tartalmibb, bonyolultabb válásával egyre növekszenek a képviselőkkel szemben támasztott követelmények is, s egyre nehezebb erre a munkára megfelelő embert találni.

Dobák Miklós, mint az általános kari jelölt bizottság tagja, szintén olyan tapasztalatokat szerzett, hogy sokan húzódoznak a funkciók vállalásával. Ez értékelhető válaszként KISZ-szervezetünk eddigi hibáira és nem kellően érvényesített eddigi káderpolitikájára. A követelmények és az adottságok összhangja sincs meg mindig, vagy nem úgy van meg, ahogyan szeretnénk. Követelmény például a népgazd. terv szakra való felvételénél a jó matematikai alap, adottság ugyanakkor, hogy ez az erős fővárosi gimnáziumokban végzeteknél van meg leginkább. Hasonló helyzet alakul ki sokszor az I. évfolyamos vezetőszervezetek esetében is. Az I. éves vezetői tagok viszont predestinálva vannak arra, hogy a későbbiekben is vezetők legyenek, s így körülbelül III. évre legyen előnyre tesznek szert, ami már szinte behozhatatlan mások számára. A megoldás az lehet, ha igyekszünk kiszélesíteni azt a kört, ahonnan a KISZ-vezetők kikérülnek.

A munkastílusról

Költő Magdolna, az általános kar most leköszönt KISZ-titkára konkrét példát említett a munkastílusbeli problémák érzékelésére. A tanulmányi verseny értékelésére a kari vezetőség három variációt ajánlott az alapszervezeteknek, s a többség a minden alapszervezet komplex tevékenységét számbavevő értékelési mód mellett döntött. Megtörténtek a vállalatok — összhangban a kari vezetőséggel. Ezután azonban a vezetőség elvesztette az áttekinthetést az alapszervezetek munkájáról, és végül nem tudta megítélni, hogy melyik alapszervezet a legjobb. Tehát valami megbukott a kari vezetőség milyenségén. Azon, hogy csak a konkrét mérhető, kipipálható dolgokat tudjuk megtögni (hányan irtak TDK-t, hányan voltak szüretelni stb.). Pedig ezzel fel kellene már hagyni és megpróbálni valahogyan a mindennapok folyamatos tevékenységében benne élni, azt alakítani, és az alapján ítélni.

Sipos Péter hozzászólása is ezt támasztotta alá. Vitatkozott Fazekas Endrével abban, hogy közömbösség tapasztalható a mozgalom iránt. Szerinte nem csökkent az aktivitás, az érdeklődés, nem romlott a tanulmányi fegyelem, csak az egyetem és a KISZ-munka mai formái nem képesek arra, hogy ezt az érdeklődést megkisséjk. A közép- és felsőszintű KISZ irányító szervek elszakadtak a tömegektől, csökkent az aktívagárdájuk, s így nincs kisugárzásuk. Ezért időszzerű lenne a munkastílus felülvizsgálata. Ennek érdekében javasolta egy őszi küldöttgyűlés összehívását két napirendi pont megtárgyalására. Az egyik a hallgatók politikai arcúlatá, a másik az egyetemi KISZ-mozgalom irányítási rendszerének, munkastílusának, a KISZ-ben belüli demokratizmus érvényesülésének megújítása.

Egymásra figyelés, egymás segítése

Igen különböző vélemények hangzottak el a szakmai munka szerepének és súlyának megítélésével kapcsolatban. Volt olyan nézet, miszerint a tanulóhoz semmi szükség a KISZ-re, a két dolog nem kapcsolódik egymáshoz, s éppen ezért a KISZ-nek egyéb funkcióit (politikai, közösségi, kulturális, stb.) kell az eddigiénél jobban betöltenie. Ismét előkerült a funkcionális alapszervezetek kérdése, de a vitát — még mielőtt a szokásos módon kiterjedélyesedhetett volna — elvágta annak a bi-

zottsági anyagnak az ismertetésével, amely ez ügyben negatívumot foglalt állást, s amely az érdeklődők számára rövidesen hozzáférhető lesz.

A küldöttek többsége a szakmai munkát a KISZ-munka szerves részének, sőt alapjának tekintette, s az érintkezési felületek széles skáláját említették a TDK-mozgalomtól a TKR-ig.

Rákosi Judit, az általános kar KISZ-titkára azt fejtegette, hogy a szakmai munka bizonyos fokú háttérbe szorulásának az oka az, hogy a KISZ-munkában nem alaptévékenységünkhöz kapcsolódó formákat találtunk. Az alapszervezetek kollektív szakmai vállalásai jelenthetnek az átmenetet ahhoz, hogy a mindennapi szakmai tevékenységünkben is felleljék a politikumot.

Ebben a témakörben hangzott el Berend T. Iván rektor felszólalása is. A KISZ-nek — mint mondta — hatalmas lehetőségei és feladatai vannak a tanulmányi fegyelem megszilárdításában. Hiszen a KISZ-szervezet nagyon jól átlátja az oktatás, az egyetem egészét, s az egész hallgatóságot is. A KISZ kollektív tud teremteni, a KISZ-tagok tudják egymásról, hogy ki mit végez, mire képes és mit produkál. Egy óráról való mulasztás is egészen különböző lehet, ha valaki például azért marad távol, mert a versenydolgozatát készíti, vagy azért, hogy aludjon, kártyázzon, vagy sörözzön. Ma, amikor elég sokan követelik bizonyos drasztikus, kisiskolás rendszabályok bevezetését a fegyelem szilárdítása érdekében, be kell látni, hogy csak ez a megoldás van, vagy a KISZ-szervezetek belüli egymás szakmai tevékenységét jobban figyelő, segítő gondoskodással a belső fegyelem megteremtése lehet a kiút. Óriási lehetősége van itt a KISZ-nek és ez nem is hálátlan feladat, mert ezáltal a mozgalom belső élete is gazdagodik.

Az utolsó hozzászóló Szarvas László, az egyetemi pártbizottság titkára, az akcióprogramhoz és a beszámolóhoz kívánt felni néhány gondolatot, több aktuális részletkérdésben. A párt-vb jónak ítélte a KISZ-szervezet munkáját, a KISZ jelentős, markáns erő az egyetemen, a küldöttgyűlés elé terjesztett akcióprogram színvonalas munka. Bár a túlzott koncentráció az akciókra kicsit feledtette a politikai, szakmai tartalmat (például a politikai képzés is inkább szervezési feladatként jelent meg), de ezt pótolják a hozzászólások, a viták.

Néhány aktuális részletkérdésről

A párt és a KISZ kapcsolatáról kicsit élénkebb, a hiányszorúgokra jobban koncentráltó visszajelzés lett volna kívánatos. Ismeretes például, hogy a partinstruktorok tevékenysége nem mindenhol jó. A KISZ párttagajánló és egyéb funkcióival is vannak még teendők. Nem minden alapszervezet tudja például, hogy ha párttag hallgat KISZ-tagságának megújítása kérdéses, a problémákról előzetesen tájékoztatni kell az illetékes pártalapszervezet vezetőjét.

A szakmai, tanulmányi munka terén a KISZ-nek valóban nagy szerepe van. Egy apró megjegyzés: a KISZ szakmai, tanulmányi munkát szervező és ösztönző tevékenységéről szóló előterjesztésben nem került elő a megfelelő részt a TDK. Megfontolandó az is, hogy tanulmányi verseny helyett nem jelentene-e többet a lassú, tempós, de szívós előrehaladás?

Végül Veres Pál összefoglalójából egy gondolat. Ma a mozgalmi munkában nincs leszálló ág. Egy sajátos, törvényszerű fejlődés ment végbe, amit nem érzékelt kellően a KISZ-szervezet, kimenetelét nem látta előre. Sok új forma jött létre az alapszervezetek keretein kívül (szakbizottságok), amelyek bizonyos mértékig elkülönültek az alapszervezeti munkától, s nem is mindig kapcsolódtak szorosan az alapvető szakmai tevékenységhez. Azt kell tehát megnézni, hogy a szakmai munka mellett meddig terjed a KISZ teherbíró képessége és mi az, ami elsősorban profilba vág.

A küldöttgyűlés néhány módosítással elfogadta az akcióprogramot és Sipos Péter két javaslatát. Kisebb vihar volt az őszi társadalmi munka kérdésében. Több variáció és éles vita után a küldöttgyűlés végül a négynapos (oktatási szünettel), őszi mezőgazdasági, társadalmi munka mellett döntött, amely az alapszervezetek számára kötelező.

A küldöttgyűlés néhány módosítással elfogadta az új működési rendet, majd az új KISZ-bizottság megválasztása előtt a régi KISZ-titkárt búcsúztatták. Török Judit, a KISZ KB osz-tályvezetője nyolc évi áldozatos és eredményes KISZ-munkájáért KISZ Érdemérem kitüntetését nyújtotta át Veres Pálnak.

A küldöttgyűlés az új KISZ-bizottság megválasztásával zárult. Titkár lett Vass László, a tud. szoc. tanszék gyakoronoka, szervező titkár Szikora Mária, agit-prop titkár Jendrolovics Pál. A KISZ-bizottság további tagjai: Ádám László ipar kari KISZ-titkár, Fazekas Endre ker. kari KISZ-titkár, Rákosi Judit ált. kari KISZ-titkár, Högye Mihály tanulmányi felelős, Jobbágy Gyula közművelődési felelős, Karaszek Judit, az érdekvédelmi bizottság felelőse, Pohankovics István KDB-felelős és Hegedűs Anna sportfelelős.

Nagy Katalin

Hegedűs Anna

Jobbágy Gyula

Ádám László

Fazekas Endre

Karaszek Judit

Högye Mihály

A szervezeti forma nem gyengítheti a célt

Beszélgetés Vass Lászlóval,
a KISZ-bizottság újonnan megválasztott titkárával

(Folytatás az 1. oldalról)

Abból kell kiindulni, hogy a KISZ a párt ifjúsági szervezete. Következésképpen: az állami politikai feladatok végrehajtását kell segítenie. Az is nagyon fontos, hogy a KISZ szerveződése nálunk a munkahelyre épül. Ezért is nem értek egyet a középiskolában kialakult szervezeti formával, amely helytelen képet fest a KISZ jellegéről. A KISZ-szervezeti alapegysége az alapszervezet, melynek legfőbb feladata nálunk az oktatás, tanulás hatékonyságának, színvonalának növelése. Az érdekközpont nem is ilyen szempontból kell tekintenünk. A politikai nevelőmunka gerincének, jelentős oldalának a szakmára nevelést, a szocialista szakemberképzést tartom. A szocialista értelmiséggé válásnál a szakma a kulcskérdés, de ehhez hozzátartozik a közéleti tevékenység vállalása, a fokozottabb politikai felelősség. Az oktatáshoz való kapcsolataink olyannyira alapvető, hogy szervezeti oldalról is ezt kell segíteni. A szervezeti forma nem gyengítheti a célt, s ezért nem értek egyet a funkcionálisával. Az egyének értékelésénél az első pontnak az alapvető képesség (a tanulás) értékelésének kell lennie, s ennek is a tanulócsoporthoz a bázisa.

Az is fontos, hogy a szervezet milyen magatartást preferál: vezetői hogyan viselkednek, kiket jutalmaz. Színvonalas szakmai munkát végző embert elismer-e jó KISZ-tagként?

A tanuláson kívüli érdeklődést (közösségi tevékenység stb.) sok esetben a KISZ is ki tudja előgondolni, s ha ez több embernek közös igénye — gazdagítja profilunkat. De az alapvető szervezeti jognak azon a szinten kell maradnia, ami az alapvető tevékenységnek megfelelő.

Elsődleges a közösségfejlesztés. De ezt ne erőltessük, hanem hagyjuk, hogy kialakuljon egy megfelelő színvonal. A feladatunk ennek tudatos irányítása (három, három és fél év alatt — még ha a blokkosodás ezt kissé szét is zúzza, a közösség magától kialakul).

Mi a véleményed az általános kari küldöttgyűlésen felmerülő (sajnálatos módon egy személyi kérdéshez kapcsolódó) vezetői stílus kérdéseiről, a vezetőknél az alapszervezettől való elszakadásáról?

Mivel a KISZ tömegszervezet, ennek szintjén kell politikai nevelő munkát végezni.

Nincs itt ellentmondás a politikai jelző és a tömegszervezet meghatározása között, hanem ez a valós helyzet. Politikailag kell hatni a tömegekre, rá kell bírni a párt irányvonalának elfogadására. Kicsit pedagógusnak kell lenni, ami azt jelenti, hogy türelmet, bizalmat kell tanúsítani a vezetettekkel. Olyan kedvező légkört teremteni, ahol formálódhatnak az emberek.

Bizonyos szűkebb kör, amely a politikai képzettség szempontjából, vagy inkább érzelmi alapon nyugvó elkötelezettség szempontjából, „előbbre” jár a többiekénél, szükség szerint valamilyen saját tudatot alakít ki. Ez „viszszafelé” mint a többiek esetleg kritikus, kételkedő, sőt cinikus magatartásával szembe érdeklődés és türelmetlenség jelentkezik. Pedig akik politikai elkötelezettség, képzettség szempontjából ilyen magásra eljutottak, azoknak emberi, magatartásbeli szempontból is igen nagy a felelősségük.

Az általános karon több év óta a HPCS bázisán a kari szintű KISZ-vezetők nagyon komoly ideológiai, politikai munkát végeztek. Az elkötelezett emberek egymásra találak, vezetővé váltak. Tapasztalatok, széles körű ismeretek híján, türelmetlenségből, túlzott magabiztosságból követtek el azokat a hibákat, amelyek elidegenítették őket a többiétől, akikre általában nem jellemző ez a túlzott biztonság önmagukban. Nem tudtak kapcsolatot teremteni. Az alapszervezet többsége és egy ilyen típusú vezető között kialakult egy olyan helyzet, hogy még ugyanazon szavakat is különbözőképpen értették.

Nagyon fontos, hogy az ilyen vezetők megértsék a társadalmi szinten folyó politika lényegét, amely az ifjúság egészét a szocializmus mellett állónak tartja. Ezt a pontot kell megérteni, s alkalmazni nap mint nap. Megértő türelemmel, odafigyeléssel kell tolerálni a kritikus megnyilvánulásokat. S ehhez az kell, hogy ezek az általunk negatívan értékelt vezetők ki tudjanak lépni az egysíkú, teoretikus szintű gondolkodásból, s széles körű ismeretekre tegyenek szert.

Mit jelent időben a KISZ-titkári munka, jut-e elég idő a családra, színházra, mozira, olvasásra?

Ha jól számolom, összesen nyolc testület ülésén kell rendszeresen részt vennem, ami heti kb. két ülést jelent.

Az ezekre való felkészüléssel együtt minimálisan heti két nap megy el erre. Emellett a mindennapi KISZ-munka (Különböző reszortterületekről való tájékozódás, kapcsolattartás ellenőrzés), egy jó KISZ-titkártól hétfőtől péntekig napi tíz óra munkát követel meg, s ennek csak igen kis részét vihetem haza. Az ideális persze az lenne, ha délelőtt tíztől este tízig itt lennék az egyetemen, hogy mindenhol ott lehessenek, ahol egy KISZ-titkárnak ott kell és illik lennie.

Van egy három és fél hónapos kisfiam. Vele is kell foglalkozni és azzal, hogy engem KISZ-titkárnak választottak, a feleségemet is megválasztották valamiféle „fokozottabb háztartásbelinek”.

Moziban és színházban, amitől a gyerek megszületett, nem voltam, valószínűleg nem is tudok menni. Így kulturális téren teljesen a sajtóra hagyatkozom.

Elég fenyegető a lakásproblémám, hiszen az összes egzisztenciális problémám megvan, ami a vidékről felkerülő és letelepedésben korlátozott fiatalokat érinti. Mindez fokozottan felhívja a figyelmet arra, hogy át kell gondolni a szervezeti munkamegosztás rendszerét.

Hogyan próbálsz lépést tartani?

Rendszeresen olvasom a Kortársat és az Új Írást, hiszen ezek politikai tájékoztatást is adnak. Nagyon kell ügyelmem, hogy napjaink szellemi áramlatait követni tudjam, ezt csak rendkívül céltudatosan lehet elérni. (Klasszikus regények olvasására nincs időm és lehetőségem.) Viszonylag széles körű újság- és folyóirat olvasottsággal rendelkezem. A gyorsuló idő sorozat könyveit olvasom, s ami a szakmához tartozik; amikor például a két világháború közötti résszel foglalkoztam, Németh Lászlót olvastam.

Most a legnagyobb élményt Eötvös József politikai írásai nyújtották. Mindez a szűkebb kutatási témákhoz tartozik, hogy megismerkedjünk a XIX. századtól kezdve az összes magyar politikai irodalommal. (Wesselyi, Széchenyi, Kosuth, Eötvös, Szabó Ervin, Szabó Dezső, Németh László stb. írásaival.) Eddig ilyen téren nyitottabbak voltak a lehetőségeim, most, hogy KISZ-titkár lettem, fokozott munka mellett másképpen fog ez is alakulni.

Köszönjük a beszélgetést! Agg Zoltán

A KISZ-ÉRDEMÉREM TULAJDONOSA

Veres Pál három évig dolgozott az egyetemi KISZ-szervezet titkáráként. A búcsúzás alkalmából beszélgettünk.

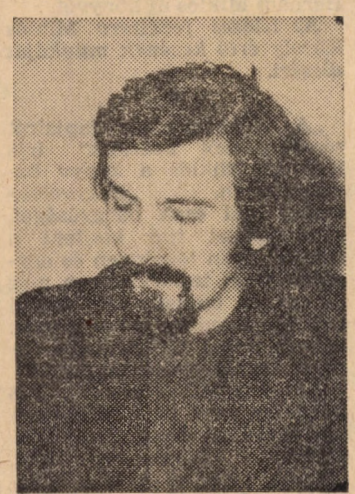
Egy feladat, korszak végén természetes a visszatekintés. Kezdjük ezt a megváltásodnál!

Először elég nehéz volt a KISZ-szervezet ilyen méreteiben gondolkodni. Közben még alapszervezeti patronáló tanár és kollégiumi igazgató voltam, és a pg. tanszéken oktattam. A további négyéves szervezőtitkári gyakorlatom során megszoktam, hogy sok emberrel dolgozom együtt. A KISZ titkári munkát sem lehet és én nem is akartam volna másként csinálni. Valom, hogy a mi tagságunk többsége tud és akar jól dolgozni és lelkesen, ha segítünk. Ha nem sikerül az érdeklődésüket felkelteni, akkor rosszul fogunk a dologhoz. A megválasztásomkor is megjelent a Közgazdászban egy beszélgetés velem, akkor ezt úgy fogalmaztam, hogy kevesebb formalizmust, több szenvedélyt. Az akkori helyzettel — ebből a szempontból — elégedetlen voltam. Könnyen lemondunk emberekről, néha levelező tagozatos munkastílussal, pedig az embert megnyerni csak közvetlen emberi kontaktusban lehet.

Frissen jött emberként sürítve értékeltam a problémákat, tenni akartam, hogy jobb legyen. Újból meg kellett győződnöm azonban arról, hogy a célnak és módszernek különösen összefüggő igazsága van, s e kettőt nem mindig sikerül összehangba hozni. Azóta a meggyőzés, a beláttatás még fontosabb számomra, mint annak előtte. Annyira előrelepnem, mint terveztam, nem sikerült.

Meggyőződésem, hogy a KISZ egésze a fejlődés egy fontos előremutató átmeneti szakaszában van. Sok problémát érez már, jó feladatokat vállal. A szervezet mennyiségileg sokrétűbb lett, ez azonban kicsit szét is darabolta a szervezet dinamizmusát, az

pes olyan jó dolgokra is, mint például egy közös TDK dolgozat megírása. A közös szakmai munka tartaléka kimeríthetetlen. Ahogy kimeríthetetlen az oktatóikkal való együttműködés lehetőségei, formái. Fantáziánknak, kezdeményező-készségünknek most itt kell kibontakozni.

alapszervezet — kollégiumszakközlettség együttműködést. Pedig a munkának az alapszervezetben van legnagyobb közösségformáló ereje. S mi ezt nem segítjük és nem valószínű, hogy megleggy.

Örülök, hogy a küldöttgyűlés fontosnak ítélte ezt a kérdést a szakmai tanulási munka fontosságával összekapcsolva. A legfontosabb tervek között szerepel, a jó kritikus szellemű közösség kialakítása az alapszervezetekben, a jelenleginél igényesebb tanulmányi munkával. Mindenki számára feladat a hét minden napján szakmacentrikus közéletet élni, a szakmában sikereket elérni. Az a közösség, amelyik ezt megvalósítja, ké-

Mik a terveid a jövőre?

A pg. tanszéken fogok dolgozni, azzal együtt, hogy a mozgalmi munkától sem fogok elszakadni. A szakmai feladatok között a legfontosabb most, hogy a nyelvvizsgára és a doktorim megírására készülök. Alkotói szabadságot kapok, így könnyebb lesz ezekben a nehéz próbákban eleget tenni. Erre az időre új egyéni vállalatot keresek. Komolyan keresni, komoly vállalatot nehéz. Nekem az egyetem, a család, szakmai fejlődésem szempontjait kell figyelembe venni. A jó vállalat végül is életünk szerves részévé, életmódunk meghatározójává válik.

A végzett munkádért KISZ-Érdeméremmel jutalmazták. Számítottál erre?

Nagyon meglepett. Nem a kitüntetés neve, vagy az érem szépsége fontos, hanem az, hogy a mindennapi munka gondokkal, problémákkal jár, gyakran bíráljuk is egymást, az egymástól kapott dicséret, és az ebből fakadó öröm viszonylag ritka, ezért is nagyon értékes. Egy feladat végeztével mindenki mérleget készít magának. Nekem ez a kitüntetés is segítséget adott. Nagyon jól esett a köszönet.

M. Gabi.

Habozás nélkül igent mondtam

Az ipar kar új KISZ-titkára, Ádám László tapasztalt vezető.

Középiskolás koromban egyformán érdekelték a reál és a humán tantárgyak. A pályaválasztás pillanatában erősebben vonzódtam a fizika, híradástechnika felé, így a Műszaki Egyetemre jelentkeztem. A mozgalmi munkában rövid idő alatt bekapcsolódtam. Közben azonban rádőbentem, hogy nincs akkora tehetségem, mint gondoltam, és nem lennék jó mérnök. Ekkor

adódott a lehetőség, hogy átjöhöttem ide. Hamar beilleszkedtem, az átlagom is egyre javult, jól érzem magam. A mozgalmi élettel való összekapcsolódás is sűrűsödött. Elsőben az évfolyamvezetésben dolgoztam. Ott nagyon jó kapcsolat volt a tagok között, a KISZ-munkán kívül is. Mi például idén Pesenyánszky Lászlóval közösen írunk dolgozatot a pg. versenyre. Az első év nagy feladatot rótt ránk és az évfolyamvezetés alaposan el- fáradt. Ezért gondoltam, hogy

második évre csak alapszervezetben vállaltam munkát. Mégis, idén instruktor lettem. Ezt a feladatkört a saját értékeléseim szerint nem végeztem olyan jól, mint kellett volna. Az elsők vezetésével valószínűleg elégtelent kaptam volna. Az idő tájt kérdezett meg a kari vezetőség és a jelölőbizottság, hogy vállalnék-e kari szintű munkát. Habozás nélkül igent mondtam, megmagyarázom miért. Ha benne megbiznák és, alkalmasságnak tartanak valamire, akkor elvállalom. Az első időkben még nem látom a nehézségeket, de számítok a munkatársaim segítségére. Ezért bármely más feladatot is szívesen végeznék.

Hogyan sikerült a váltás a régi vezetőséggel?

Szerintem egy vezetőség alapvetően akkor jó, ha a tizenegy tag egymást segítve dolgozik. Sajnos nálunk megfigyelhető, hogy sok tapasztalt vezető nem szívesen vállal feladatokat. Az ideai kari választás kettős célt tűzött ki: megtartani a régi vezetőség egy részét, és bevonnai a munkába tehetséges új embereket. Szerencsére nagyon sok segítséget kaptunk a régi vezetőség tagjaitól, így az összerázódás is könnyebb.

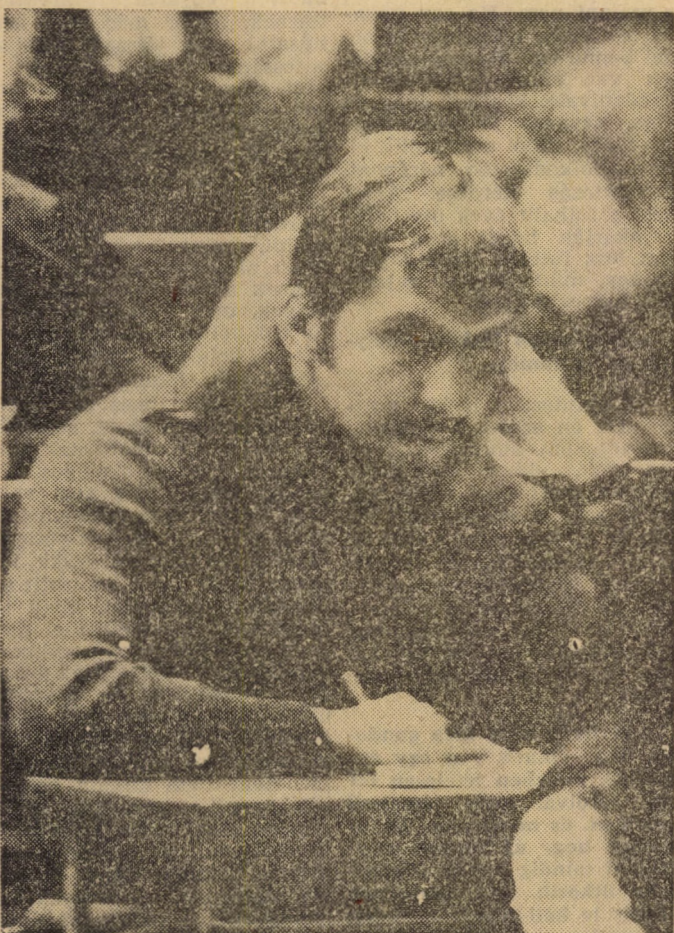
Elég furcsa, hogy a kari akcióprogram előtt készen volt, mint ahogy a vezetőségválasztás lezajlott. Nem jelent ez neked problémát?

Az akcióprogram célkitűzéseivel én is egyetérték. Azt gondolom, hogy a feladatokhoz az új kari vezetőség a megvalósítás során teszi hozzá a saját elgondolását. Szeretnénk majd minél előbb bevonnai a II. éveseket a munkába. Valamiképpen megoldjuk majd, hogy a kari vezetőségben is képviselni tudják magukat. Készülünk az őszi tábort. Ott szeretnénk végleg konkretizálni a jövő év feladatait. Akkor is, és az egész év során nagyon sokat várunk az alapszervezetektől.

Most a kari vezetőség minden tagját is természetesen a vizsgák foglalkoztatják.

M. G. Molnár G.

MERENGŐ

Ha ezt érteném! Fotó: Fáth Péter

A változtatás szükségessége már egyértelmű volt

Rákosi Judit néhány héttel ezelőtt lett az általános kar KISZ-titkára. Egyrészt igyekeztünk a véleményét kérni olyan dolgokról, amelyek éppen aktuálisak. Másrészt az volt a cél, hogy a róla kialakuló képhez a saját állásfoglalásai is alapot adjanak.

Melyek voltak a mozgalmi munkád eddigi állomásai, fejezetei?

A Fazekas Gimnáziumba jártam, ott alapszervezeti titkár voltam, s azt mondják, hogy jó volt az alapszervezeti munka, hogy a kapcsolat azóta is élő abban a közösségben. Az egyetemen az első és a második évfolyamon újra alapszervezeti titkár voltam. Az elsős alapszervezetünk nagyon jó volt, de az új alapszervezetben már nem sikerült a munka úgy, ahogyan szerettem volna, le is mondtam a titkárságról és agít. propoként dolgoztam tovább. Az építőtábori szakközlettség vezetője is voltam, vezettem tábori Salgótarjánban, s erről nagyon jók az emlékeim. Benne vagyok a Stúdióban is, matematikát tanítok. Tavaly felvettek a pártba.

A kari küldöttgyűlésen bírálták a vezetőség munkáját, volt aki elszakadásról beszélt. Te hogyan látod az elődeid munkáját?

A bírálókat szerintem jogos volt és én magam egyike vol-

tam azoknak, akik ezt megfogalmazták. Sőt, maguk a vezetőségi tagok is felismerték a kedvezőtlen tendenciát. Nyilván nem tudatosan irányították így a tevékenységüket, de végül is az történt, hogy a kari vezetőség rengeteg olyan dolgot csinált, amelyet tulajdonképpen főleg ők kísérhettek nyomon, amelyben nem, vagy csak kevés vettek részt az alapszervezetek. Ezért annak ellenére, hogy a vezetőség tagjai maguk is elismerték és hangsúlyozták az alapszervezeti munka fontosságát, a saját tevékenységükben ez mégis háttérbe szorult és nagyon kevés idő jutott rá. Nem mondom azt, hogy egyáltalán mindent, amit végeztek az felesleges lett volna, hiszen, amit többek között az érdekvédelem terén elértek, azok nagyon lényeges eredmények. De túlságosan nagyok voltak az adminisztratív terhek, túl sok idejük ment el a személyi kérdésekkel, túl sok beszámólót kellett írniuk.

Mit gondolsz, miért esett rád a választás? Mit várnak tőled?

Úgy vélem, hogy én tiszta lappal indulok. A változtatás szüksége már egyértelmű volt és akik engem jelöltek, majd megválasztottak, azok bizonyára tudták, hogy szerintem az alapszervezeti tevékenységre kell súlyt fek-

tenni, és nyilván ők is azon a véleményen vannak, hogy egy ilyen irányú változtatás hozhat kedvező eredményeket, a kari vezetőség munkájában. En subjektíve nagyon nem szeretem ha önmagáért való, s nem a konkrét gyakorlatban gyökerező dolgokra kell időt pazarolni. Nem mondom, hogy az elvi kérdéseket nem kell tisztázni, de nem szabad, hogy ez kössön le minden időt. Elképzelem szerint az alapszervezetekkel élő, rugalmas kapcsolatot kell kialakítani a kari vezetőségnél, mindig tudni kell, hogy mi is ténylegesen a helyzet az alapszervezetekben. Ehhez hozzátartozik a differenciáltabb értékelés, a differenciáltabb, az egyes csoportokhoz mért követelmények. És emellett ennek alapján kell a kari vezetőségnek célokat meghatározni, előrendíteni minden alapszervezet munkáját, bevonnai a munkába mindenkit, azokat is, akik most esetleg passzívab-

Mi a legfontosabb ilyen cél?

Szerintem egy olyan értelmiség kialakítása a legfontosabb célunk, amelyik látja a helyzet, a szerepét, a szocialista társadalomban, amelyik sok szempontból ellenjáró réteg lehet. Például az életformája, a közösségi lét kialakítása terén.

Mindennapi közhelyeink

Híánypótló művet tett le az olvasó asztalára a Gondolat kiadó, amikor megjelentette Hernádi Miklós Közhelyszótár című könyvét. Az olvasó, aki Hernádit halkszavú lírikusként ismerte eddig, most meglepetlen látja, hogy az író új oldaláról mutatkozik be.

A könyv szerzője már művek egész sorával bizonyította páratlan tehetségét, az olvasót mégis újra elfogja a bőség zavara olvasás közben. Az élet gazdag és sokszínű képe sejlik fel előttünk a kötetben lapozgatva. Az író szállangmentesen jeleníti meg mindennapjaink közös botlásait: a közhelyeket. Eközben egyetlen szín sem hiányzik író palettájáról, melyeket erőteljes ecsetvonásokkal fest meg. A mű felhangjában teremtő elégedetlenség, mélyen alkotó feszültség bújkál. Az író ezáltal is tudta hozni gondolatban gazdag régi formáját, hogy ismételtén rávezessen bennünket: a természet legnagyobb csodája az ember. Kerüli az ócska hatáskeltés eszközeit, ehelyett híven tükrözi és ábrázolja megnyilvánulásaink megannyi fonákosságát. Lesújtó és egyben felémelő érzés e könyvben találni — köszönet érte az írónak, aki a legnagyobb mélységek érzékeltetése mellett, megjáratva velünk a legnagyobb magasságokat is, fényes bizonyosságát szolgáltatva ezzel mesterségbeli tudásának. A mű szerves folytatásként nő ki az eddigi életműből.

A népi csipkék finomságára emlékeztető írónak, és a minőség megismerésére sarkalló

kozmetikus igény hatja át a könyv minden sorát.

A Közhelyszótár az életmű jelentős állomása. Az ismeretlen varázsának vonzása és az a mód, ahogyan eszköztárának gazdag arzenálját felvonultatja, teszi méltán népszerű és tanulságos olvashatóvá Hernádi Miklós új könyvét.

Az izléseles fedélterv Miklós Károly értő kezének munkáját dicséri.

★

„A Közhelyszótár lapjairól rémlény szól hozzánk” írja Hernádi Miklós a könyv bevezetőjében. „Zagyvalék-ember, aki csak bárgyúságot, sületlenséget tud kiejteni a száján. Ilyen töményen és egyszerűen természetesen még az emberi butaság sem fordul elő. En azonban azt akarom: legyen minél elrettentőbb sűrített közhelygújteményem”.

Am nemcsak elrettentő, de is gondolkodtató ez a könyv. A közhelyek itt élnek közöttünk. Átszövik mindennapjainkat, életünk részeivé válnak. Látszólag nincs baj: elburjánzásukon néha derülünk, máskor bosszankodunk egy kicsit, de különösebb jelentőséget nem tulajdonítunk nekik. Pedig: „...a közhelyek ártnak a felszabadult emberi érintkezésnek, gátolják a világismeret és az önismeret gyarapodását...”

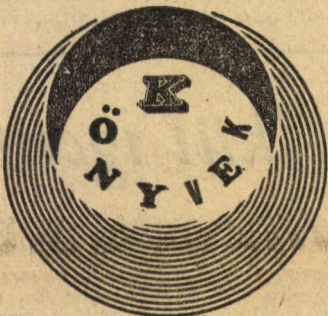
Mert megismerhetlenné teszik a világot körülöttem. Eppen azzal, hogy mindent a „helyére” tesznek. És nem gondolkodtatnak közben.”

F. P.

Szocialista iparvállalatok és egyesületek irányítása

A KGST-ben résztvevő szocialista országok az intensív fejlődés követelményeinek megfelelően gazdaságirányítási rendszerük korszerűsítését tűzték ki célul.

A szerzői kollektíva — Gvianyi, Jirsek és Kamenyicek vezetésével — a szocialista országok ismert közgazdászai, szociológusai, pszichológusaiból áll, a szocialista országok termelővállalataiban, tudományos intézményeiben érvényesülő irányítási formák elméleti és gyakorlati kérdéseit összefoglalva széles körű áttekintést ad. A különböző irányítási koncepciók és modellek ismertetése természetesen lehetőséget nyújt arra is, hogy a szocialista országokban felhalmozódott tapasztalatok alapján kiemeljék az egyesülések és iparvállalatok jellegzetes ismérveit, illetve az irányítási módszerek általános vonásait. Különösen érdekes az előző irányítási szintekkel kapcsolatos strukturális és technikai-technológiai problémák felvetése, amelyekkel együtt tárgyalják az automatizálást, az (termelés-) irányítási rendszerek kiépítését. A termelés-szervezés, a megfelelő technológia kidolgozása, a termelékenység növelése, a termékmi-

nőség fokozása a gazdasági szakember feladata, s munkájának eredményessége viszonylag egzakt mutatókkal mérhető. A szervezetekben azonban emberek dolgoznak, akiknek jó vagy rossz közérzete a vállalat tevékenységében áttételesen nyilvánul meg. A tanulmányoktól kiemelten foglalkozik a dolgozóval, mint irányítóval és irányítottal, az anyagi-erkölcsi ösztönzés szerepével a motivációval, mint eszközzel, vagyis azokkal a szociológiai-pszichológiai megközelítési módszerekkel, amelyekkel minden vezetőnek tisztában kell lennie és alkalmaznia kell.

Végül érdeme a könyvnek a rendszerszemlélet, amikor is a különböző alrendszerek funkcionálását egységes egésznek tárgyalja, s az irányítást nem célként, hanem eszközként értelmezi: ebből az is következik, hogy az irányítás nemcsak a vezető feladata, hanem abban részt kell vennie a dolgozóknak is, de segítenie kell a kibernetikusnak, a szociológusnak, a pszichológusnak, a filozófusnak, valamint a társadalmi szervezeteknek is.

A KGST-országok szakértőinek közös monográfiája nyolc részre tagolódik. Az 1. rész foglalkozik az ipari termelés irányításával a jelenlegi feltételek között; a 2. rész a társadalmi termelés irányításának módszertani kérdéseivel; a 3. részben a szocialista egyesületek és vállalatok alapvető vonásait írja le; a 4. rész az irányítási módszereket jellemzi; a 5. rész foglalkozik az emberrel az irányítási rendszerrel; a 6. rész tartalmazza az irányítás árendszereit; a 7. részben az irányítás szervezését, technológiáját és technikáját tárgyalja és a 8. befejező rész az irányítás tudományával foglalkozik, melynek keretében kiter a könyv a szocialista ipari egységek és vállalatok irányítási rendszerének további fejlődési tendenciáival.

A Kossuth Könyvkiadó gondozásában megjelent 566 oldalas könyv 90 forintba kerül.

Kultúra és közélet

Beszélgetés Hofi Gézával

irigység — kifolyólag megszólnak. Mondom, nem az üzem szólat meg...

— Műsoraiban kezdettől érezhető az erős elkötelezettség, hogy honnan jött és kiknek akar szólni. Az utóbbi időkben azonban túlságosan előtérbe kerültek a direkt eszközök, mintha bizonygatni szeretné elkötelezettségét.

— Mondjon konkrét példát!

— Gondolok például a vörös ötszög, vagy arra, hogy a fótut Csepelen csinálják...

— Sajnos az ember mindig utólag jön rá dolgokra. Azt hiszi, hogy valamit nem kell megmagyarázni, mert teljesen kézenfekvő, és aztán kiderül, hogy mégis csak meg kell magyarázni. Amikor ezeket a műsorokat csináltam, tiszta szívemből azt hittem, hogy jó úton vagyok, hogy úgy jó, ahogy mondok. Aztán eltelt egy kis idő, két évvel sűrűbb lettem, és az renetgete számomra, ha valaki két évvel idősebb. Egyébként, hogy ezzel a kifogásával egyetértek, az is bizonyítja, hogy a szilveszteri újságárs-műsoromban én magam választottam erre. Megtehettem volna, hogy csak magamban tisztázom a dolgokat, de úgy gondoltam, jobb ha a nyilvánosság előtt mondok el. Mert ha a nyilvánosság előtt estem el, akkor ott is kell felkelni, különben az marad az emberekben, hogy nem is keltem fel. Egyébként ez olyan dolog, hogy aki érti miről van szó, az már a második mondatnál kiáll a játékból. Mint amikor többen snöbliznak. Aki mindjárt az elején nyer, az már tovább nem idegeskedik, ő már rendben van. A többiek között folyik tovább a küzdelem. Itt is így van. Aki érti, nem kell megsértődni, tudja, hogy a következő három szó nem neki szól. De képzelje magát annak a helyére, aki az első szöveghez még nem értette, de szeretné érteni, meg drukkol, meg ott ül — és hát ő is vevő, ő is befizetett, éppúgy ki kell szólni, mint az, aki valamilyen szerencse folytán gyorsabban kapcsolt — magassabb iskolai végzettsége van, dözsöltébb... Ha egy társaságban elmondok egy viccet, vannak húszan és abból tizen-nyolc félreng a röhögéstől, de két ember nem nevet — akkor engem nem a tizenhöz érdekel, hanem az a kettő, hogy azok miért nem nevetnek?

— Újabb műsoraiban gyakran szerepel a bunkó kifejezés. Ki ma a bunkó Magyarországon?

— Sokan vannak. De semmi esetre sem a vidéki lakosok. Egyesek részére ez nem nyilvánvaló. Amikor először „bunkóztam” a rádióban, sokan feléleztek, megnyugodtak, hogy nem róluk van szó, Ah-ho, hogy ki milyen hülye, semmi közbe a lakóhelynek. Az a bunkó, aki sötét, primitív, gonosz, akivel két mondatot nem lehet megértetni. És ezeket könnyen fel lehet ismerni arról, ki hogyan viselkedik egy nyilvános helyen, múzeumban, kocsmában, a buszon, a közlekedésben.

— Első jelentkezése után rögtön nagyon népszerű lett, az emberek szeretik. Kimegy a színpadra, még nem csinált semmit, a közönség már nevet, csuklik. Azt hiszem, még egyet teljesen szesz Hofi-műsört is elbírnának anélkül, hogy kieszne a kegyeikből. Nem gátolja ez abban, hogy lássa, jó-e az, amit csinál?

— Előbb erről az egyből népszerűségről hadd mondjak valamit. 1960-tól foglalkozom humorral, tehát, hogy ebből élek. 1969-ben volt az első önálló jelentkezésem a rádióban. Az a kilenc év nagyon sok, de nem bánom, mert nemcsak vitt az emberből, hanem hozott is. Most már könnyebb. Ha egy autót egyszer direktbe tesznek, akkor már nem kell házatni, csak játszani kell a sebességgel. Ha leveszem a gázt, akkor automatikusan lassul, kevesebb energiát fogyaszt, de a kocsi megy, csak arra kell figyelni, hogyan használok ki az emlékedet, a lejtőt, a kanyarokat. És ha az ember a kocsiában úgy tud figyelnit, mint amikor először beült, akkor semmi gond.

Azok az emberek, akik nevetnek, még mielőtt bármi is történt volna, nem számítanak. Ők a bohócot várják, hogy „majd jót fogunk röhögni.” Ők nyugodtan hazá is mehetnek, ez az a réteg, amelyik nem számít. Az embernek tisztában kell lennie bizonyos dolgokkal. Olyan még nem volt, hogy nekem egyértelműen tettett volna, amit csináltam. Mindig van bennem drukk, félelem. És ez olyan kontrollt ad állandóan, fellépésem kívül is, hogy nem engedhetem el magam. Az eddigi műsorokban, lemezekon — beleértve a gyönyөг pontokat is — egyetlen olyan pillanat nem volt, hogy félvállról vettem volna a dolgot. És ez ami rajtam múlik. Hogy nem találok bele a cél közepébe, hogy nem lövök minden alkalommal tizes kört, az előfordul, de a szándékom mindig ötvenes. Ez a fontos. Ha odafigyelek — és évek óta odafigyelek — akkor figyelnek azok is, akik a képernyő előtt, a nézőtérén ülnek.

— Meg olyan légkör, amelyben „él” a humor.

— Szerintem a légkör megvan. Ha én ezeket a dolgokat elmondhatom, amiket évek óta elmondok, akkor a légtört hagyjuk, mert azzal nincs baj. Sokan azt gondolják, hogy én vagyok a tabu, nekem szabad. Arról van szó, hogy én veszem a fáradságot és el akarom mondani. Ez tisztesen plusz energiát jelent. Van aki nem veszi a fáradságot, nem is érdekli, nem is akarja. Ez ilyen egyszerű.

— Nyilván nem arra gondolok, hogy Őnek van egy engedélye, melyben tételesen fel van sorolva, mely témákról beszélhet, és miről nem. De az is tény, hogy új hangon megszólalni mindig nehéz, ellenállásba ütközik. Az embernek először le kell tennie a garast az asztalra, hogy tudja, honnan jött, mit akar. Ha egy teljesen ismeretlen író jelentkez-

Hofi Géza 1936-ban született Budapesten. Hat éve a Mikroszkóp Színpad tagja. 1970-ben és 1973-ban Jászai Mari díjat, 1977-ben Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntetést kapott.

— Egy évvel ezelőtt a Kritika szerkesztőség kerekasztal-beszélgetés szerveztet a magyar karikatúráról. Itt Mészáros András azt mondta, hogy egy jelenségről akkor lehet karikatúrát csinálni, ha már jelent meg róla vezércikk, beszélt róla a TV. Azt hiányolta tehát, hogy a karikatúristát nem ismerik el felelősen gondolkodó, felnőtt személynek. Úgy tűnik, ez a megállapítás a humor más műfajaira is érvényes.

— Erről az a véleményem, hogy embere válogatja. Olyan nincs, hogy a humoristának erről vagy arról nem lehet beszélnie. Lehet, ha ő azt vállalja. A vállalat alatt azt értem, hogy először el kell döntenie a hovatartozást. Hogy mit akar mondani és hogy kinek? És akkor már szabad is... Vegye a fáradságot, beszéljen, és ha majd szólnak neki, hogy most már nem beszélhet, akkor vissza lehet térni erre a kérdésre. De itt most nem erről van szó. Alig várják, hogy valaki megszólaljon komoly, mélyen szánító témakörökben, csak ezt kevesen teszik, mert sok munkával jár, sokat kell foglalkozni vele. Egy sima, „Patyolat-témával” nincs gond, pláne, ha szex is van benne. Ézle, van tele a Ludas Matyi is. A valódi téma ott kezdődik, amikor a szöveg hallatára a közönség felszisszen. Az a valódi — a többi móka.

— Foci, beat-zene, humor. Három dolog, melyek reflektorfényben vannak, s melyek — ha akarják — sok emberre tudnak hatni. Ön szerint a humor ma, nálunk, alakítja a közéletet?

— Ehhez nem szívesen szólok hozzá, mert elkerülhetetlen lenne, hogy megbántsan emberek, amit nem akarok. Nem gyávaságból, hanem mert minék? De azért ne vegyük egy kalap alá ezt a három dolgot. Nem akarom megsértetni a beat-rajongókat, de egy picit szomorú a véleményem róluk. Nem a zenéjükéről, hanem az azon túli érdeklődési körükéről. Voltam egy ilyen beat-klubban, úgy volt, hogy politikai meg közéleti témákról fogunk beszélgetni. Egyetlen politikai kérdés volt, a következő: igaz, hogy a Zalatnay férjhez ment?

A másik a futball. En nem szeretem a futball közönségét, mert igazságtalanok. Az ökölvívó meccsre kijáró ember valahogy másképpen viselkedik. Ott, hogyha az ő versenyzője rossz, akkor megvan róla a véleménye. Ha egy labdarúgó gyengén játszik, olyan is van, nem baj, akkor is ő az isten. Ha a mi játékosunkat megrüg-

ják, akkor füttyölnek, ha a mi játékosunk rüg bele az ellenfélbe és a bíró ezt észreveszi, már jön a kórus.

A humornál pedig tudni kell, hogy a közönség rétegződött. Mint ahogy a nézőtér is, nem mindenki ül egy széken. Van aki hátrébb, előrébb, jobbra, közelebb — és a közönség összetétele is ilyen. Egyik ember hátrébb van, a másik egészen elől. Nem mindig a poén szabja meg, hogy az mennyire jó. Nem lehet azt mondani, hogy ez a poén jó volt és a közönség rossz, vagy fordítva. Mindenkinnek más jelent a poént. És ha valakinek egy könnyebben követhető vicc a poén, akkor még nem biztos, hogy hülye, attól ő még nagyon komolyan végezteti a munkáját és rá van szorulva, hogy megnevettesék. Ez olyan, hogy nem mindenkinek a negyvenhárom cipő a jó. Van akinek a harmincyolcas. Attól ő nem nyomorék, hanem neki az a cipő jó. Mindenkinnek van egy vevőszintje és azt a hullámhosszt kell eltalálni, akkor veszi. Persze, itt jön az a dolognak a komplikált része, hogy az ember kinek akar szólni, mit akar mondani.

— Ön kinek akar szólni?

— En nem rétegek akarok szólni. Engem dühítenek bizonyos témák és ezeket el akarom mondani. Megfordítva a dolgot: ha mégis széles rétegek szólnak, az azért van, mert olyan sok embert dühít az, ami engem. Találkozik a témánk, közösen gondolkodunk, és ilyenkor van, hogy a néző azt gondolja: na, én is ezt akartam mondani.

— Pályáját nem humoristaként kezdte, sok mindennel foglalkozott, dolgozott gyárban is. Egy korábbi beszélgetésben elmondta, hogy időnként vizsgálja az üzembet, leül, nézelődik. Pótolhatják-e ezek a „nézelődések” a kapcsolatot a régi barátokkal?

— Most hiába mondanám azt, hogy igenis, pótolják. Igen elfoglalt vagyok és ennek egyik oldala az, hogy lehetetlen a kapcsolatot tartani a régi munkatársakkal. Másfelől, úgy gondolom, ha nem lenne a kapcsolatom ennyire élő, akkor nem tudnám elmondani azt, hogy mi érdekli azokat, akiknek el akarom mondani. Hogy friss és aktuális tudjak lenni, ahhoz az kell, hogy itt éljek. Ha az ember elmegy egy hónapra külföldre és addig nem olvas magyar újságot, megdöbbentő az a kiesés, amit akkor tapasztal, amikor hazajön. Nem történt semmi — csak nem élt itt.

— Egyik ilyen „nézelődése” során valaki azt mondta, hogy akinek ennyi ideje van, az menjen presszóba üldögélni...

— Nem az üzem szólt rám, hanem az a valaki. Valakik mindenhol vannak, akik különböző okokból — féltékenységre, kisebbségi komplexus,

ne például egy Moldova-féle szatírával, nem biztos, hogy kitérő lelkesedéssel fogadják...

— Ha most lemennék a fiúkhoz a pályára, hogy én vagyok a csatár, hát odaengednének a kapu elé, amikor még nem tudják, hogy merre fogok löni? Ez vére megy. Övék a pálya, a labda, a cipő, minden — és akkor én a saját kedvemre ragdalózok? Mire föl? Egyébként, ez minden futball-pályán így van, nemcsak nálunk, külföldön is. Azt engedik a kapu elé, akiről még vannak győzdeve, hogy bármilyen helyzetből kapura lö. Moldova is, amikor kezdte, csak járt az edzésre, és amikor látták, hogy tud löni, akkor engedték a kapu elé. Egyébként: Moldova tényleg tud kapura löni. És ez a lényeg. Mert viccelni csak komoly dolgokkal érdemes. Egy alkalommal például, november 7-i ünnepi műsoron léptem fel egy gyárban, előadás előtt odajött egy illető, a gyár egyik vezetője és megkért, hogy mivel ünnepi rendezvény van, a műsoromban ne vicceljek... Én amióta ezt csinálom, úgy érzem, még sohasem vicceltem.

— Újabb műsoraiban gyakran szerepel a bunkó kifejezés. Ki ma a bunkó Magyarországon?

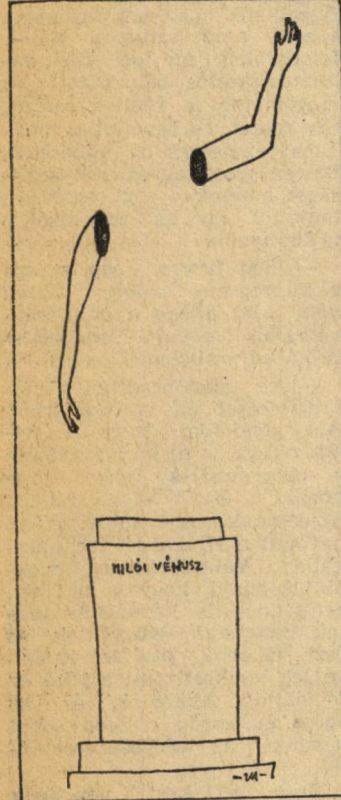
— Sokan vannak. De semmi esetre sem a vidéki lakosok. Egyesek részére ez nem nyilvánvaló. Amikor először „bunkóztam” a rádióban, sokan feléleztek, megnyugodtak, hogy nem róluk van szó, Ah-ho, hogy ki milyen hülye, semmi közbe a lakóhelynek. Az a bunkó, aki sötét, primitív, gonosz, akivel két mondatot nem lehet megértetni. És ezeket könnyen fel lehet ismerni arról, ki hogyan viselkedik egy nyilvános helyen, múzeumban, kocsmában, a buszon, a közlekedésben.

— Első jelentkezése után rögtön nagyon népszerű lett, az emberek szeretik. Kimegy a színpadra, még nem csinált semmit, a közönség már nevet, csuklik. Azt hiszem, még egyet teljesen szesz Hofi-műsört is elbírnának anélkül, hogy kieszne a kegyeikből. Nem gátolja ez abban, hogy lássa, jó-e az, amit csinál?

— Előbb erről az egyből népszerűségről hadd mondjak valamit. 1960-tól foglalkozom humorral, tehát, hogy ebből élek. 1969-ben volt az első önálló jelentkezésem a rádióban. Az a kilenc év nagyon sok, de nem bánom, mert nemcsak vitt az emberből, hanem hozott is. Most már könnyebb. Ha egy autót egyszer direktbe tesznek, akkor már nem kell házatni, csak játszani kell a sebességgel. Ha leveszem a gázt, akkor automatikusan lassul, kevesebb energiát fogyaszt, de a kocsi megy, csak arra kell figyelni, hogyan használok ki az emlékedet, a lejtőt, a kanyarokat. És ha az ember a kocsiában úgy tud figyelnit, mint amikor először beült, akkor semmi gond.

Azok az emberek, akik nevetnek, még mielőtt bármi is történt volna, nem számítanak. Ők a bohócot várják, hogy „majd jót fogunk röhögni.” Ők nyugodtan hazá is mehetnek, ez az a réteg, amelyik nem számít. Az embernek tisztában kell lennie bizonyos dolgokkal. Olyan még nem volt, hogy nekem egyértelműen tettett volna, amit csináltam. Mindig van bennem drukk, félelem. És ez olyan kontrollt ad állandóan, fellépésem kívül is, hogy nem engedhetem el magam. Az eddigi műsorokban, lemezekon — beleértve a gyönyөг pontokat is — egyetlen olyan pillanat nem volt, hogy félvállról vettem volna a dolgot. És ez ami rajtam múlik. Hogy nem találok bele a cél közepébe, hogy nem lövök minden alkalommal tizes kört, az előfordul, de a szándékom mindig ötvenes. Ez a fontos. Ha odafigyelek — és évek óta odafigyelek — akkor figyelnek azok is, akik a képernyő előtt, a nézőtérén ülnek.

Földes Péter

Halász Géza karikatúrája

Polvax a KGST-ről

Az idei klubéletnek egyik új kezdeményezése volt a csütörtök esténkénti Polvax. Az egy-egy érdekes politikai-gazdasági vagy kulturális kérdésről ismert előadók, szakemberek bevezetője után lezajló viták, eszmecserék méltán váltak gyorsan népszerűekké, s az egyik leglátogatottabb programmá. Ebben az évben az utolsó Polvax-ot május 5-én tartották. Ebből az alkalomból bevezettként a szervezők nyomtatványokat osztottak szét a vendégek között, amelyben véleményüket kérték az eddigi rendezvényekről és további témajavaslatokat, ötleteket vártak tőlük. Ezután került sor a tulajdonképpeni fő programra.

Ezen az estén, a KGST, a szocialista gazdasági együttműködés volt a téma. Meisel Sándor volt a vendégünk, aki a KGST titkársága és Magyarország között működő háromtagú összekötő bizottság vezetője. Mint elmondta, az ő feladatuk az információcsere biztosítása, a rengeteg előzetes tárgyalás lebonyolítása, a tulajdonképpeni konkrét megállapodások előkészítése.

Meisel Sándor vitaindításában az általunk felvetett problémák közül a bi- vagy multilaterális kérdésre tért ki. Mint elmondta, a közvélemény — még a szakmai közvélemény is — úgy véli, hogy az ideális a multilaterális kapcsolatok lennének. Valójában azonban ezt a két oldalt nem lehet egymástól elválasztani, s ezek a jelenlegi gyakorlatban is szükségszerűen egymás mellett léteznek. Az alapelvek, a keretegyzmények több oldalúak ma is, de a KGST-ben szuverén államként résztvevő országok közötti konkrét megállapodások csak kétoldalt alakulhatnak. Más kérdés az elszámolások többszörösének rendszere, ami valóban szükséges előrelépés. Ez nem egyszerűen a valuták konvertibilitását jelenti, hiszen nem a deviza vagy az aranybevitel a cél, hanem az árumozgás. Olyan árukat és olyan minőségeket kell termelni, amit szívesen vásárolunk egymástól, magukat az árukat kell „konvertibilitással” tenni. Itt tehát a KGST-országok egész gazdaságának kérdéséről van szó, a termelés, a valuta, tervezési rendszer,

kereskedelmi megállapodások stb. összefüggő kérdéseiről és éppen ezért a többoldalú elszámolások rendszerében az előrelépés csak nagyon fokozatosan történhet.

A másik kérdéscsoport a KGST-együttműködés elveire, irányaira, s az ezeknek ténylegesen vagy látszólag ellentmondó jelenségekre vonatkozott:

— A szakosodási megállapodások (amelyek hosszú távú érdekeket fejeznek ki) megszegése pillanatnyi érdekekért. A nyugati exportérintékeltség, fejlett nyugati technika behozatalának gyakorlata, s e téren gyakran a szocialista partnerek háttérbe szorítása. Valamennyi termék megvétele a KGST-partnertől és továbbadása — haszonnal — más országoknak.

Meisel Sándor válaszában hangsúlyozta, hogy a negatív jelenségek nem szubjektív tényezőkhöz alapulnak, hanem az egyes országok objektív érdekein, amelyet minden vezetési elso sorban szem előtt tart. E negatív jelenségek megszűntetéséhez mindenképp a KGST közgazdasági és jogi eszközeit kell fejleszteni. De a felhozott példák közül valójában csak igen kevés a ténylegesen negatív jelenség.

Először is a kötelezettségeket, a szerződésben foglaltakat mi is és más KGST-országok is betartjuk, teljesítjük. Tehát olyasmire nincs példa, hogy a pillanatnyi előnyökért valamely ország megszegi a megállapodásokat.

Másrészt a reexport, vagyis a megvásárolt termékek mindenféle jelentősebb továbbfeldolgozás nélküli újraelvezése egyáltalán nem kivétel: elvileg is, gyakorlatilag is elfogadott kereskedelmi tevékenység.

Az autóbútyógyártás igen jó példa a szakosodással kapcsolatban felvetett problémákra. Ez a mi egyik szakosodási irányunk, ugyanakkor más KGST-országokban is létezik, sőt fejlődik az autóbútyógyártás. Mi jelenleg tizenegyet gyártunk évente. Ez azonban a KGST országai számára is kevés, nem beszélve a

más országokból jelentkező keresletről. Így a más KGST-országokban is folyó autóbútyógyártás termelés már egyáltalán nem a szakosodásnak ellentmondó tényező, különösen akkor, amikor a legtöbb esetben a mi Ikaruszunktól eltérő nagyságú, teljesítményű buszokról van szó.

A KGST-együttműködés és a tagországok nyugati gazdasági kapcsolatai nem zárják ki, sőt feltételezik egymást. Gazdaságunkat fejleszteni — s tegyük hozzá — szelektíven fejleszteni, egyes termékek termelését megfelelő mértékben felfuttatni, míg a nem kifizetőökkel leállni: mindezt csak a KGST biztos nyersanyag- és felvevőpiacának alapján tudjuk megtenni. Szükségünk van nyugati gazdasági kapcsolatainkra és ezért fejlesztjük ezeket. Ahhoz, hogy a fejlett nyugati technika, gépeket, berendezéseket meg tudjuk venni, nekünk is árut kell szállítanunk, így a nyugati exportérintékeltség rendkívül fontos kérdés, s ezért első pillantásra úgy tűnhet, hogy néha szocialista partnereink rovására is történik. De ez az exportérintékeltség a legtöbb esetben nem mond ellent, sőt feltételezi a KGST-együttműködést — ahogy az előbb elmondottak is bizonyítják, csak így lehet hatékony. Egyébként mutatják a külkereskedelmünkre vonatkozó statisztikai adatok is. Nyugati kapcsolatainkat már csak azért sem szabad „szégyelünk”, mert az nemcsak gazdasági, hanem politikai kérdés is; növekvő gazdasági kapcsolataink alapján akarjuk politikai kapcsolatainkat fejleszteni.

Ehhez a problémához, a kelet-nyugati kapcsolatokhoz merült fel néhány újabb kérdés. Az enyhülési folyamat megtorpanása mennyiben veti vissza a Szovjetunió gazdaságát és az ehhez a gazdasághoz illeszkedő KGST-országok fejlődését?

A KGST a Szovjetunió gazdasága körül épült ki, amely hatalmas nyersanyag- és energiaforrásaival, nagy felvevő piacával, hatalmas kutatási-fejlesztési kapacitásával szükségzerűen vált a KGST-országok gazdaságának ilyen jel-

legű bázisává. A magyar közgazdászok ezt úgy fogalmazzák meg, hogy a magyar gazdaság akkor fejlődhet a leggyorsabban és legkiegyensúlyozottabban, ha felszállunk a „szovjet vonatra”. Ez a szovjet vonat jelenleg is igen nagy sebességgel megy, s bár az enyhülés lelassulása a gazdasági kapcsolatok fejlődését kétségkívül lassítja, de meg nem állíthatja, s így a „vonat” sebességét sem fékezheti jelentősen. Hiszen a politikai helyzet, a tőkés országok érdekelletteléi mindig is lehetőséget teremtenek a lafvírozásra. Nem szabad azt sem elfelejteni, hogy a Szovjetunióval való együttműködés a tőkés országoknak is érdeke.

A számos további érdekes kérdés és válasz után befejezőként Meisel Sándor az integráció definíciójáról beszélt. Mint elmondta, ma is sok meghatározás él egymás mellett közgazdasági irodalmunkban. Ő ezek számát nem akarja még eggyel gyarapítani, hiszen a szocialista integráció folyamata eddig is a gyakorlatból indult ki; a követelmények, irányok, a gyakorlatban merültek fel, s ennek ezután is így kell lennie. Nem érdemes elméleti definíciókat kieszelni, s ezekhez igazítani a gyakorlatot.

Magyarországon egészséges türelmetlenség mutatkozik az integráció kérdésével, fejlődésével kapcsolatban. De arról sohasem szabad elfeledkezni, hogy a mi elgondolásaink e kérdésben kilenc országát érintenek, kilenc ország számára kell elfogadhatónak lenniük s a közös érdeket szolgálniuk.

Sághy Zoltán

A nagykereskedő

(Fotó: Fálh Péter)

Ady teljes élete

Vezér Erzsébet könyve, vázolja a legjelentősebb eseményeket, felvillanti az újkori megismerés szíves irradalmi, élet- és pályaképeinek megrajzolását népszerű-tudományos formában közel hozza a költőt a legszelebb olvasóközönséghez. Színgazdag, eleven képet fest Ady Endre színes stílusa bizonyára kellegyermekkoráról, ifjúságáról, mes olvasmányú és hasznos ízelítőt ad a kor szokásaiból, tanulmányt teszi ezt a könyv bemutatja jellemző figuráit.

Információs anket külpolitikai kérdésekről

Horn Gyula, az MSZMP KB külügyi osztályvezető-helyettese válaszolt a május 5-i információs anketon az egyetemi közvéleményt különösen érdeklő külpolitikai kérdésekre. Minthogy a korábbi hónapok információs jelentéseiben nagyon sok kérdés fogalmazódott meg a belgrádi értekezlettel, annak sikerét esetleg kedvezőtlenül befolyásoló nemzetközi légkörrel kapcsolatban, — Horn elvtárs e témakörben tartott egy átfogó tájékoztatót, majd egyéb aktuális külpolitikai kérdésekre válaszolt.

Noha alapvető dolgokban, az erőviszonyok kérdésében nem történt változás, s az erőegyensúly továbbra is az enyhülés irányába mutat, bizonyos tekintetben megváltozott nemzetközi helyzetben kerül sor a belgrádi értekezletre. Kétségtelen ugyanis, hogy politikai, ideológiai téren kieleződött a harc a két világrendszer között, ami belpoltikai feszültségekké jár „Keleten” csakúgy, mint „Nyugaton”, s ez az egész nemzetközi légkört kedvezőtlenül befolyásolja. (Káros lenne azonban túldramatizálni a helyzetet, az ilyen megtorpanásokkal számolni kell.)

A politikai, ideológiai harc kieleződésének okai eléggé közismertek. A kapitalista világban aggodalomra ad okot, hogy a szocializmus ma már a világ minden térségében rendelkezik bázisokkal, hogy a fejlődő országokban is jelen van már a szocializmus, részben mint tényleges valóság, részben mint reális program, vagy mint perspektíva. Jelentős változásokat okoztak a burzsoázia pozíciójában egy-két év a kapitalizmus általános válságának elmélyülése következtében kialakult feszültségek, amelyek miatt kieleződött az osztályharc. A NATO fennállása óta most először „fenyeget” igazán a kommunizmus bekerülésének „veszélye”, ami szintén komoly feszültségek forrása. De lehetne még sorolni az ilyen okokat. Mindezek hatására indították a NATO országok fokozott biamadást a szocialista országok ellen, azt bizonyítandó, hogy a szocialista országok gyakorlata, — a létező szocializmus — sem old meg többet, mint a kapitalizmus.

Katonai téren — noha nem egységes (Kína), — sebezhetetlen a szocialista országok közösége, de nem mondható el ugyanez gazdasági vonatkozásban. A fejlődés gyors üteme mellett és ellenére vannak elmaradások az élet színvonal terén, vannak bizonyos rossz irányba ható tradíciók, a problémák elnapolásából eredő gondok. Nagy terhetek ró a szocialista országokra a nemzetközi kötelezettségek teljesítése is. (Helyzetünkben eredő sajátosság, hogy a szocialista országok gyors és hatékony segítséget tudnak nyújtani a fejlődő országoknak nemzetközi függetlenségük kivívásához, később azonban már csak kevésbé hathatós segítségre képes a szocialista tábor, minek következtében nem egy esetben az USA, illetve a NATO pozíciói erősödnek meg az adott térségben. Szelektívebb, koncentráltabb politika folytatása e téren célszerű lenne.)

A fenti okok miatt meglévő feszültségeket

használják ki bizonyos nyugati körök arra, hogy a szocializmus belső ellenségeiből (ilyen személyek csaknem minden szocialista országban vannak, de nem tevésthetők össze a társadalom egyes negatív jelenségeit bírálókkal) ellenzéki mozgalmat hozzanak létre. Ennek a lehetősége — ha nem is nagy, — de adott. Annál is inkább, mivel minden szocialista országban vannak megoldásra váró kérdések, amiket meg lehet lovagolni. Csehszlovákiában például 1968 után gyors gazdasági konszolidáció ment végbe, de ugyanakkor a politikai életben bizonyos szektás dogmatikus erők továbbra is jelentős szerepet jutottak. Lengyelországban 1970 óta sok jó irányú kezdeményezés, változás történt, de komoly feszültségek keletkeztek a fogyasztói igények és az árualap között; nagy tehertétel, hogy a fejlett szocialista társadalom építése magánszektorú mezőgazdasággal történik, nemkülönben az egyház szerepe, aminek ma is nagy hatása van Lengyelországban. Más lapra tartozik az a kérdés, hogy a szocialista országok nem kevésbé hatékony ellenpropagandát tudnak folytatni a nyugati országok ellen, de ez a légkör nem kedvez a belgrádi értekezletnek.

Belgrádban a külügyminiszteriumok által kinevezett képviselők ülnek össze, hogy Helsinki eredményeinek továbbfejlesztése érdekében folytatassanak megbeszéléseket. A főbb elmentékek abban csúcsoznak ki, hogy a NATO országok külön napirendi pontban kívánának foglalkozni az emberi jogok kérdésével, valamint a bécsi haderőcsökkentési tárgyalások eredményével. A szocialista országok ezzel szemben a gazdasági tudományos együttműködés kérdéseinek kívánának nagyobb figyelmet szentelni. Egyetértés van viszont abban, hogy két-három év múlva ismét szükséges összehívni egy, a belgrádihoz hasonló tanácskozást.

Nem lett volna teljes a kép, ha a szovjet-amerikai kapcsolatokról, a leszerelés kérdéséről nem esett volna szó. A Carter-kormányzat eddigi politikája arra enged következtetni — állapította meg Horn elvtárs, — hogy az új amerikai kormány sok vonatkozásban igyekszik nagyobb mértékben figyelembe venni a Szovjetunió álláspontját (Közel-Kelet, Afrika, Latin-Amerika), ugyanakkor azonban arra törekszik, hogy erős nyomást gyakoroljon a Szovjetunióra („emberi jogok” kérdése).

Katonai téren igen figyelemre méltó az a tény, hogy a SALT megállapodás — amely a kölcsönös elrettentés, kölcsönös biztonság, és azonos veszélyeztetettség hármas alapelvéből indult ki — ez év októberében lejár. Arra a kérdésre, hogy lesz-e SALT-2 novemberre, nehéz lenne most válaszolni. Annyi azonban valószínűnek látszik, hogy ha nem is születik addig új megállapodás, a régi meghosszabbítására sor kerül.

A fegyverkezési verseny folytatása rendkívüli feszültségeket jeletene, és hatalmas terhetek róna az egyes országokra. Minden józan megfontolás a leszerelés irányába mutat tehát.

—nak

'77. — KEN-VETÉLKEDŐ — '78.

Önkritikánk tömören: Talán hiba volt a vetétkedőt a sportnap és a magyar—szovjet közvélemény között. E mellett hangulatossá lett volna a befejezés, ha mind a 4 csapat kap meccsjegyeket.

A sok baj forrását jelölt 25 perces késés a hangosításért felelős villanyeszközöknek köszönhető. (Első nap utaltak arra, hogy munkájuk fejében nem csupán túlórapénzre számíthatnak.) A verseny ideje alatt sajnos a sietés, a feladatok zsúfoltsága, néha félreérthető tájékoztató a játékvezetés részéről, a zsüri nem mindig pontos tájékoztatása sajnos félreértésekre adhatott és néha rosszindulatú feltételezésekre adott okot.

Eredményhirdetés utáni probléma: „a sportnap az előzetesen bejelentettnél kisebb mértékben számított be a vetétkedő eredményébe.” A félreértésre a KEN-nel kapcsolatban született áhírek egyike adott okot. Tanulsg: a jövőben csak kompetens személyek hivatalos bejelentéscine szabad hitelt adni.

Egy héttel később felmerülő probléma: a licitjáték során a „Roosevelt-teres” kérdésre adott helyes választ a játékvezető nem fogadta el. Ha az időbeni problémától el is tekintünk, az a véleményünk, hogy a zsürinek egy másik döntése a rivális csapatot legalább ilyen mértékben sújtotta. Történt ugyanis, hogy a vetétkedő csúszása miatt a forogatkönyvből menet közben húzni kellett. Mi pedig kihúztuk a hátralevő nyolc licitot, noha azok számát — a takti-

kázás lehetőségét biztosítandó — előzetesen bejelentettük. Ez a hiba pedig a licitpontokban nagy előnyt elévő csapatot komoly pontszerzési lehetőségekől fosztotta meg. (Talán az lett volna a helyes, ha ezen kényszerű lerövidítésnél a még el nem kezdett feladatokat áldozzuk fel.)

Ötleteink a jövőre nézve: Mi lenne, ha jövőre nem karok, hanem évfolyamok vetétkednének? És ha a csapatok egymást reklámozná? Nem lenne-e ésszerűbb a KEN időpontját előrehozni pl. a FIN időpontjára?

S hogy nemcsak mi tekinthetünk előre, azt bizonyítja, hogy a jövő évi vetétkedő rendezése máris vannak jelentkezők, s örömteli, hogy iparosok. Egyébként pedig egyetértünk Foris György cikkében leírt tanulságokkal. Ezen a vetétkedőn a fekete táblát és kretát leszámítva, nem vesztett az ipari kar.

KEN-bizottság

Nagy János rajza

Megjegyzések

A Közgazdász hasábjain 1977. április 9-én megjelent, Egy értékelés anatómiája című cikkben a velem folytatott interjúban az a megállapítás szerepel, hogy csoportunk a párttal szembe helyezkedőnek tartom. Ez a kijelentésem nem igaz, az a véleményem, hogy csoportunk tagjai nem vallanak pártunk — az MSZMP — politikájával ellentétes nézeteket. Azért tartom szükségesnek ezt a tisztázást ilyen nyilvánosság előtt megtenni, mert az idézett kijelentés alapján a csoporttal

kapcsolatban sok megalapozatlan és téves vélekedés kapott labra.

Erdei Péter

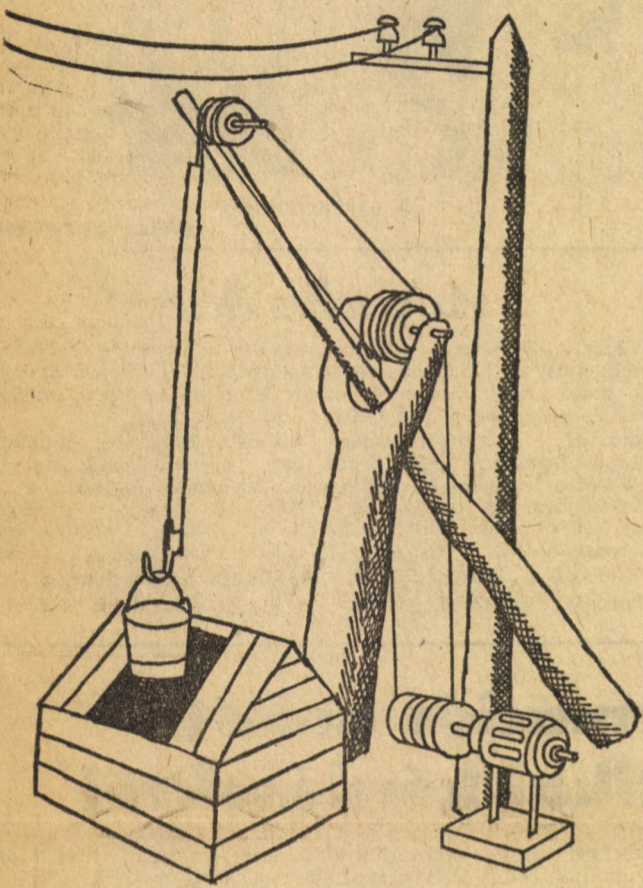
Még egyszer egy helyreigazítás erejéig vissza kell térnünk a „Pillanatok a 128-as szobában” című cikkünkre, amely az elmúlt lapszámokban jelent meg. Illés Józsefné ugyanis helytelenül informálta a cikk íróit a szabadságra vonatkozó kérdésről. Mint utólag tudomásunkra jutott illésné minden évben kivette a szabadságát. Többésször volt nyáron egyetemmel ousszal külföldi úton, illetve saját kérésére családi okból kifolyólag özi szabadságon.

CSAK A KAKAS...

Már csak a címben említett nagytarajú harcászárnyas hiányzik ahhoz, hogy a Makarenko utcai Kollégium és a Nyelvi Intézet udvarán teljes legyen az idegnyugtató falusi idill. Sajnos nehéz kakast találni ilyen kimerítő munkára. Hiszen ez esetben csemetés helyett 6 jelenthetné az órák végét, ami napi átlagban lényegesen több mint a szokásos egy tarajra jutó kukorékolás mennyisége. Kakasa tehát még nincs a „Maki” udvarának jókora szemétdombja viszont van, Lajstromozni az itt fellelhető javakat céltalan lenne. Lavór, üveg, tégl, W. C-csésze, zöldhulladék. (Közelebbről meg nem határozható). A szemétdomb flóráját dúsz gaz alkotja, faunáját pedig szépen gyarapodó patkányfamilia. Mindenesetre kultúrálatokról lévén szó a kispatkányok szorgalmasan látogatják az alagsori nyelvorákat. Elképzelné is szörnyű, mi lesz ha a patkányok felmerészkednek az emeleti lányzobákba.

Nekem már csak egy szerencsém lehet: mire a cikk megjelenik, elhordják a szemetet. Akkor utólag még azt sem bánám, ha azt mondanák, hogy csak kitaláltam az egészét. Ez azonban csak azt jelentené, hogy mégsem kukorékoltam hiába. Hát ha mégsem... Akkor jöjjön a kakas és kiáltás világga szemétdombunk hírét-nevét.

Köves

Heinrich Valk rajza

Indiánkaland Ontarióban

Nem volt olyan oltári jó, mint azt vártam. Szerettem az ilyen filmeket, ha szellemesek, szórakoztatók. De csak egyetlen találni néha. Veszek egy jegyet és reménykedek...

A szerzők megmaradhattak volna Cooper regényeinek ki-jegyzetelésénél, ahelyett, hogy még lehángoló ötleteiket hozzáfűzték volna.

Néhány dolgot azért megtanulhatunk ebből a filmből: hogyan kell két szál kötéllel ereszkedni úgy, hogy egyen érjünk le, hogyan kell a hegy egyik oldalán lemászni úgy, hogy a másikra érkezzünk, hogyan kell elintézni harminc katonával, közelharcban nyolcszáz indiánt.

A csatajelenetek nem izgalmasak, hanem nevetést váltottak ki a nézőkből. Egyszer egy hangosan gondolkodó kisgye-

rek, amikor már régóta lővöl-döztek egy indiánfőnökre, aki ezt szenttelen arccal türte, megkérdte: „az miért nem hal meg?”

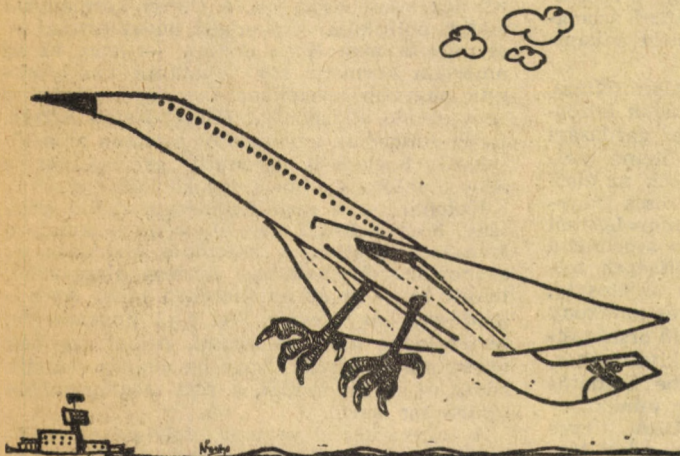
Az sem derült ki, hogy a gaz áruló, hogyan tartotta a kapcsolatot a gaz indiánokkal. Bár ez részletkérdés, mindegyikre a hasonló fogantatású NDK filmeknél messze elmaradt ez a próbálkozás.

Ugyanakkor példát kaptunk a filmhez idomult közönség magatartásából. Például az egyik kedves néző megfejtette a film egyik legnagyobb találmányát és mindenki tudomására hozta:

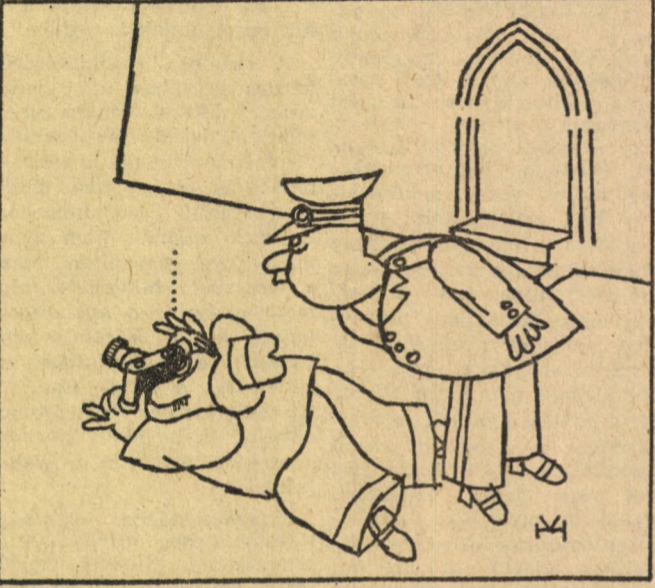
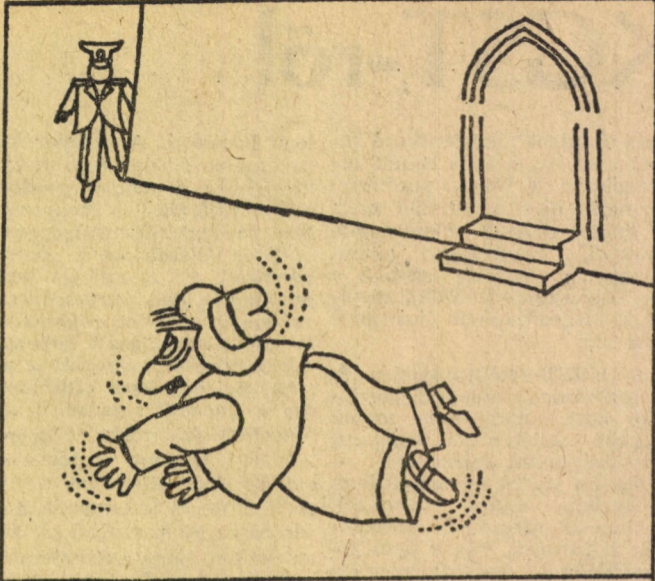
— Ez az indiánlány... visszajött!

Mindenkit óvok ettől az életmentől.

Balogh László

Nagy János rajza

Hainrich Valk rajza

KARRIER...

Szinte csalogatták az embert aznap a bejáratnál a beveredő napsugarak. A hűvös épületbe belépők arcán már ott ragyogott a nyár. A csapóajtó fáradhatatlanul lengett. Mentek-jöttek, kinek, hogy adódott a dőlgya egy óra után az egyetemen. A többség a menza felé vonult. Már huzamosabb idő óta egy srác ácsorgott a portánál. Ugy lát-szik, megérkezett akire várt — egyszerű jókora ugrásokkal vetette magát egy lány után. A lejáratú lépcsőnél utol-érte, vállára tette a kezét.

— Szia! — köszöntötte, de a lány nem találta ismerősnek. — Szia — mondta a szokásos megjátszott közömbös-séggel leplezve pillanatnyi meglepetését.

— Volna kedved pénzt keresni? — tért azonnal a lényegre a fiú. A téma soha nem idegen, a sóher diákok körében, így a szokványos ismerkedésnek tűnő jelenetből könnyedén váltott a lány a lényegre.

— Hol és mennyit? — Gyere fotómodellnek. Havi 1800 forintért. A munkaidő sem probléma. A heti nyolc órát úgy töltöd le, ahogy neked a legkedvezőbb.

Ez már igen — gondolta a lány. Szeme megcsillant, hízelt a hiúságának az ajánlat. Hallott már ilyesmire. Lányok, akik így kezdték. „Lady Camea” suhant át emlékeztetőn, a tv-reklám egyik tetszetős modellje. Színes magazinokban, divatlapok első oldalán, hirdetőoszlopokon körbe-körbe-körbe, csak az ő képe. A felirat nem is lényeges, hogy fabulon, vagy cameo.

— En fotóznának — térítette a fiú hangja vissza elkalandozó gondolatát. — Na, és mit kell csinálnom? — Ruhákat, fürdőruhákat kell bemutatnod és természetesen aktfotókat is készítenek. Itt egyszerre elszakadt a színesfilm-szalag, amit akkor kezdett a lány fantáziája pergetni, amikor a fiú megszólította.

— Akt? — kérdezte egyszerre visszahúzódva, de a fiú, hogy rögtön eloszlassa az agályát, mindjárt a pénzről beszélt.

— Nincs abban semmi. Figyelj. A ruháskép 40, a fürdőruhás 60 és az akt 80 forint. Ha szerződést kötsz velem, akkor neked is az a jó,

ha minél többet keresünk. Nem igaz?

— Na, de meztelenül? — Mért, azt hiszed, azok a lányok, akik ezt csinálják, mind k...?

— Hát, nem sok különbséget látsz!

— Tévedsz! Meg kell próbálnod, majd meglátod — erősködött tovább.

— Es hol jelennek meg ezek a fotók, melyik lapnak dolgozol?

— Ez maszek dolog — volt a válasz. Ejj, ha, egyre szebb — gondolta a lány —, de most már a belemenőst játszva tovább érdeklődött.

— S hogy, hogy rám esett a választásod?

— Itt vártam a modellemre, és nem jött. Az anyagot pedig sürgősen le kell adnom, máris késésben vagyok. Aztán jöttél te. Láttalak már a menzán. Hányadéves vagy?

— fordította most a kérdést a fiú a lány felé.

— Elsős! De még csak gimnazista — a fiú majdnemhogy hanyattesett.

— Micsoda? Te nem vagy egyetemista?

— Nem. Csak tizenhat éves vagyok! Ennek ellenére azért tartod az ajánlatod? — csillant meg csalfintán a lány szeme.

— Természetesen — vágta rá a srác. Rajta még egy ilyen akcelerációs csalfintáság sem foghat ki. — Szóval akkor megegyeztünk?

— De mit szólnak a szüleim?

— Ugyan, nekik nem kell tudni erről — erősködött a fiú.

— Hát, nézd — vallott végül is színt a lány. — Te túlságosan keresni akarsz, én viszont túlságosan tele vagyok még illúziókkal, így aztán üzletről szó sem lehet.

— Kár! — így váltak el. A kapuban fiúk-lányok tódultak a menza felé, s a srác pedig tovább keresett — egy munkaeerőt.

H. E.

KÉT HÉT

Nyilatkozások

Játékos természetű ember lévén, alkalomadtán szívesen eljátszadom az egy-egy érdekes gondolattal. Legutóbb például igen tanulságos jatekot találtam ki: különféle dolgokról kértem a véleményemet és szívesen álltam rendelkezésemre, vagyis nyilatkoztam magamnak. Másnap aztán a nyilatkozat egyes részeit letagadtam, azt mondtam, hogy azt nem mondtam. Attól füg-gően, hogy hány fok volt a napi középhőmérséklet, vagy, hogy milyen színű inget viseltem éppen, a magamnak adott nyilatkozat más és más részeit nyilvánítottam semmisenek. Így azután sokféle variáció kipróbálására nyílt alkalmam.

E játék korántsem olyan öncélú, mint ahogy elsőre hinné az ember. Segítségével ugyanis egyszerre két irány-ból sikerült megközelítenem egy engem már régóta foglalkoztató problémát: egyrészt, hogy milyen lelki jelenségek mennek végbe a nyilatkozóban — az esetleges következményeket is figyelembe véve —, a nyilatkozat megjelenése után, másfelől, hogy miként érinti az újságrót, ha megvádolják: nem azt írta, amit nyilatkozottak.

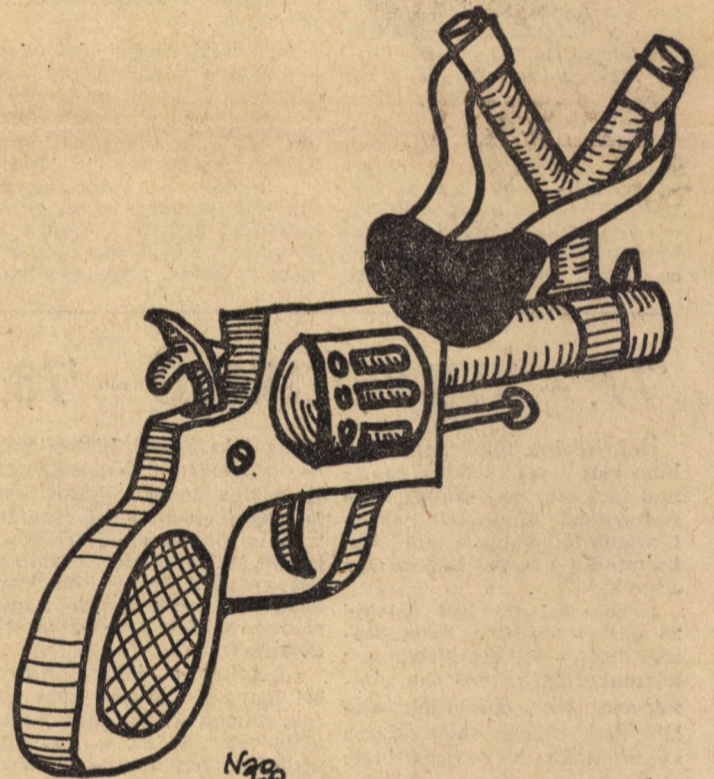
Nyilatkozni ugyanis, kellő gyakorlat híján fölöttebb veszélyes. A szó elszáll, az írás megmarad, különösen, ha a cikkíró nem dobja el a jegyzetfüzetét, vagy nem törli le a magnószalagot. És nagyon meg kell gondolnia az embernek, hogy kinek és hová nyilatkozik, mert vannak olyan újságok — szerencsére ezek csak ritkán, kéthetente jelennek meg —, melyek más

írnak, mint amit az illető mondott. Vagy, ha nem is más, de más szavakkal. Vagy ugyanazzal a szavakkal, de másképp. Vagy: én tényleg azt mondtam, csak nem írták, hogy meg is írták. Előfordul az is, hogy az illető nyilatkozott ugyan, de nem mondott semmit. Úgy gondolta, hogy vagy nyilatkozik, vagy elmondja a véleményét. És azt már igazán nem lehet elvárni egy embertől, hogy egyszerűre két dolgot csináljon.

A lényeg persze az, hogy mi van a nyilatkozatok mögött. Mert, ha valaki például azt mondja, hogy öt éve nem volt szabadságon, ugye, nem azt jelenti, hogy öt éve nem volt nyugaton, hanem, hogy öt éve nem tudta nyáron kivenni a szabadságát. És, ha valaki csoportjának tagjait ellenesnek tartja — most mindegy, hogy mi-ellenesnek —, akkor jó, ha tudja, hogy mire gondol. Valóban ellenesek, vagy csak arról van szó, hogy véleményük nem egyezik a nyilatkozóval?

Nem szeretnék senkit sem elriasztani attól, hogy nyilatkozzon. Ha van véleménye és ezt meg is kérdezik, mondja el. Csak egy valamire szeretnem volna felhívni a figyelmet. Ne az újságban keressük először a hibát, az újság ugyanis a tudomány mai állása szerint nem hibakeresésre, hanem olvasásra való. A készülék meghibásodását elkerülendő, kértetik a használó utasítást betartani: először önmagunkba nézzünk és csak azután az újságba. Ily módon elérhetjük, hogy nem mozog a kép, nem torz a hang, és általában: élvezhető lesz az adás.

Földes Péter

Nagy János rajza

Ki, kit járhat le?

A Közgazdász utolsó oldalán megjelent Lejáratos című cikkhez kívánok néhány megjegyzést fűzni.

1. Az ifjúsági parlamenteken több felvetés foglalkozott a könyvtár nyitvatartási idejével.

2. A könyvtár, számára elfogadható javaslatokat tett.

3. Ezekből egyet, félórás csúszással módosítva, az érdekvédelmekkel (demokratikusan) egyeztetve elfogadtunk.

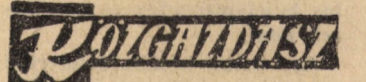
4. Ezek után a könyvtár egy ettől eltérő, saját javaslata szerinti nyitvatartást vezetett be.

5. Mi azt kértük — s ezzel most már a rektori tanács is egyetért —, hogy a vizsgaidőszakra, kísérleti jelleggel vezessük be a fél kilencről kilencig nyitva tartási rendet.

6. Ez a javaslat, a szerdai fél nap szünettel, nem érinti hátrányosan a könyvtári dolgozók összmunkaidejét.

Végezetül a KISZ-bizottság

V. P.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetente a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNE
Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 174-548
Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat
Budapest VII., Blaha L. tér 3.
Felelős kiadó:
Csollány Ferenc
77-1947 Szikra Lapnyomda
Budapest
Felelős vezető:
Róder Imre igazgató